

Sir Robert Alex^der Chermside MDKCH
Fellow. R^l Coll. Physicians London
Paris 1er rue Taitbout

Ulrich Middeldorf

p 119 [illegible] [illegible] [illegible]

to border A.2nd [illegible] collated.

Sir Robert Alexander Chermside 1787-1860: Army surgeon in the Peninsula and at Waterloo since 1821 in Paris.

H. Green, A. Alciati and his book of emblems London 1872

G. Duplessis, Les emblèmes d'Alciat, Paris 1884

EMBLEMATA
D. A. ALCIATI,

denuo ab ipſo Autore recognita, ac, quæ deſiderabantur, imaginibus locupletata.

Acceſſerunt noua aliquot ab Autore Emblemata ſuis quoq; eiconibus inſignita.

LVGD. APVD GVLIEL. ROVILIVM. 1551.

CVM PRIVILEG

PRIVILEGE DV ROY.

IL ha pleu au Roy noſtre Syre, de dõner priuilege & permiſsion à Guillaume Rouille libraire, & à Macé Bonhomme Imprimeur demourãs à Lyon, d'imprimer ou faire imprimer vn petit liure intitulé Emblemata Alciati, qu'ilz ont faict dreſſer & mettre en ordre per tiltres generaulx & lieux communs, pour plus facile intelligence d'iceluy, & adiouſter figures nouuelles aux Emblemes que par cy deuant n'auoyent eſté faictes, n'inuẽtées. Enſemble pluſieurs Emblemes nouuelles qu'ilz ont recouuertes dudict Autheur non plus miſez en lumiere, digerées en leur ordre, & figurées. Parquoy ſont faictes deffences de par ledict ſeigneur à tous libraires, & Imprimeurs, & autres ſur certaines grans peines, de n'imprimer ou faire imprimer, vendre ou diſtribuer en ſon Royaulme, pays, terres & ſeigneuries, deſdicts Emblemata Alciati, de telle ſorte, ou ſemblable inuention, ordõnance, correction, augmentatïon, ne contrefaire leurs figures nouuelles en quelque maniere et en quelque volume que ce ſoit, iuſques au temps et terme de ſix ans prochains, comme plus à plain eſt cõtenu es lettres patentes ſur ce deſpeſchées à Maſcon, le ix. d'Aouſt. M. D. xlviij. Signées, Le Chandelier: Et séellées du grand séel en cyre Iaulne, ſur ſimple queüe.

AD LECTOREM.

EMBLEMATA ILLA pulcherrima Andreæ Alciati Patricij Mediolanenſis, Iuriſcõſultorũ eloquẽtiſsimi, & eloquentiũ iuriſcẽſultiſsimi, quę vir ille nũquã ab literis feriatus, dum à ſeuerioribus legum ſtudijs reſpirat, & humanæ lıtteraturæ Muſis amœnioribus recreatur, ludendo effudit ἀφοριστικῶς, καὶ ἀνακολούθως, prout varium vel ſenſibus externis, vel commentationibus internis ſeſe offerebat argmmentum. Ea nos ſub generalibus præcipuarũ rerum capitibus in locos communes, tanquam in certas claſſes digeſſeramus: à ſummis, ad ima progredientes. Non eo ſanè conſilio, vt Autore ipſo in œconomia ſui operis, aut diligẽtiores, aut cõcinniores videri ſtuderemus: ſed vt illius luſus, in cõmunes vſus adduceremus, Eius operis duplici habita ratione, voluptatis nimirũ, & vtilitatis. Priore quidẽ, vt ſpecioſior quędã operis forma extaret oculis legẽtiũ, ſingula ſuo quoq; collocata co conſiderantium. Compoſita namq; ſparſis, & ordinata confuſis, ferè ſolent apparere pulchriora. Altera autem, vt facilior, & promptior eſſet

quærentibus inuentio. Etenim expeditius eſt, diuerſi res generis in ſuum quaſque ordinem & locum diſpoſitas: quàm in turbam, temerè congeſtas inueſtigare, ſi quando iis opus habemus vtendum. Porrò vſus Emblematum, præter gratiam, ac voluptatem ex iucunda nouitate, quæ tædiũ leuat, breuem ſententiæ argutiam, quæ animum pungit, numeroſam verſuũ ſuauitatem, quæ aures mulcet, τῶν εἰκόνων picturam non inanem, quæ oculos paſcit, Etiã ille (inquam) vſus eſt, vt quoties rebus vacuis complementum, nudis ornamentum, mutis ſermonẽ, alogis rationem tribuere, aut certè affingere velit quiſpiam, is ex Emblematũ libello, tãquam ex promptuario inſtructiſſimo habeat quod domeſticis parietibus, vitreis feneſtris, aulæis, periſtromatis, tabulis, vaſis, ſignis, anulis ſigillaribus, veſtimentis, menſæ, fulcro, armis, gladio, ſupellectili denique omni, nuſquam non, inſcribere, & impingere poſſit: ad hoc ſcilicet vt vſquequaque loquax, & aſpectu iucunda ſit rerum ad vſum communem ſpectantium facies. Quare & ipſe Alciatus, ſua hęc epigrammata appellatione conuenientiſſima inſcribi voluit Emblemata. Sunt enĩ Emblemata vermiculata opera ex teſſellis inſititiis apta & cõpoſita, interprete Budæo, qđ & ipſa vocabuli Grę-

ci origo oſtendit. Verùm quum hæc omnia ſuperiore editione præſtitiſſemus, ecce aliquot noua Emblemata ad nos mittũtur, ab Autore ipſo ſuperioribus addita. Hæc in ſuũ & propriũ quæq; ordinẽ veluti ſuperiora redegimus: quibus etiã, & alijs nonnullis prioribus, in quibus imagines deſiderabantur, figuras appinximus, quoad fieri potuit, aptiſſimas. Superiora etiam Emblemata partim immutauit Autor ipſe, partim emendatiora, & melius cõformata reddidit. Quæ omnia poſtrema hac noſtra editione in opus vnum, quod quantò locupletius, tantò ſit perfectius, exhibemus. Quiſquis igitur & ſententiæ breuis acumine, & feſtiua imagine res ſuas decorare volet: ex hoc libello abunde habiturus eſt, vnde ſibi deſumat quod ad rem quamlibet accommodari poſſe videatur, idq; prõptiſſimè, & facilimè, adaptato nimirum ſuo commento ad ſumma rerum genera, & ſingulas generum formas ſuo quaſq; ordine diſpoſitas, iuxta rerum naturalẽ ſeriem, & vſum communem. Quarum etiam index tabula ſubiecta eſt operi vniuerſo, à multis, & magnis, quibus vitiatum erat mendis expurgato, & planè reſtituto κατὰ τὸ αὐτόγραφον.

CLARISS. VIRI *ANDR. ALCIATI IN* Librum primum Emblematũ præfatio, ad Chonradum Peutingerum Auguſtanum.

Dum pueros iuglans, iuuenes dum teſſerat fallit,
Detinet & ſegnes chartula picta viros:
Hæc nos feſtiuis Emblemata cudimus horis,
Artificum illuſtri ſignaq́ꝫ facta manu:
Veſtibus vt torulos, petaſis vt figere parmas,
Et valeat tacitis ſcribere quiſque notis.
At tibi ſupremus precioſa nomiſmata Cæſar,
Et veterum eximias donet habere manus.
Ipſe dabo vati chartacea munera vates,
Quæ (Chonrade) mei pignus amoris habe.

EMBLEM. DEDIC.

Ad illuſt. Maximil. ducẽ Mediol. Super inſigni Ducatus Mediolan.

Exiliens infans ſinuoſi è fæucibus anguis,
Eſt gentilitijs nobile ſtemma tuis.
Talia Pellæum geſsiſſe nomiſmata regem,
Vidimus, hisq; ſuum concelebraſſe genus.
Dũ ſe Ammone ſatũ, matrẽ anguis imagine luſã,
Diuini & ſobolem ſeminis eſſe docet.
Ore exit, tradunt ſic quoſdam enitier angues,
An quia ſic Pallas de capite orta Iouis?

Mediolanum.

Bituricis veruex, Heduis dat Sucula ſignum.
His populis patriæ debita origo meæ eſt,
Quam Mediolanum ſacram dixêre puellæ
Terram: nam vetus hoc Gallica lingua ſonat.
Culta Minerua fuit, nunc eſt, vbi numine Tecla
Mutato matris virginis ante domum.
Laniger huic ſignum ſus eſt, animalq́ biforme,
Acribus hinc ſetis, lanitio inde leui.

Nunquàm procraſtinandum.

ALCIATAE *gentis inſignia ſuſtinet Alce,*
Vnguibus & μηδ᾽ἐν fert ἀναβαλλόμενος.
Conſtat Alexandrum ſic reſpondiſſe roganti,
Quî tot obiuiſſet tempore geſta breui?
Nunquam (inquit) differre volens. quod & indicat Alce
Fortior hæc dubitet, ocyor ánne ſiet.

DEVS, SIVE RELIGIO.

In Deo lætandum.

Aſpice vt egregius puerum Iouis alite pictor
Fecerit Iliacum ſumma per aſtra vehi.
Quis ne Iouem tactum puerili credat amore?
Dic, hæc Mæonius finxerit vnde ſenex?
Conſilium, mens atque Dei cui gaudia præſtant:
Creditur is ſummo raptus adeſſe Ioui.

Sapiẽtia humana, ſtultitia eſt apud Deũ.

Quid dicam? quonã hoc cõpellẽ nomine monſtrum
Biforme: quod non eſt homo, nec eſt draco?
Sed ſine vir pedibus, ſummis ſine partibus anguis,
Vir anguipes dici, & homiceps anguis poteſt.
Anguẽ pedit homo, hominẽ eructauit & anguis,
Nec finis hominis eſt, initium nec eſt feræ.
Sic olim Cecrops doctis regnauit Athenis,
Sic & gigantes terra mater protulit.
Hæc vafrûm eſt ſpecies, ſed relligione carentem,
Terrena tantum quiq; curet, indicat.

Ficta religio.

Regali reſidens meretrix pulcherrima ſella,
Purpureo inſignem geſtat honore peplum.
Omnibus & latices pleno è cratére propinat.
At circum cubitans ebria turba iacet.
Sic Babylona notant: quæ gentes illice forma,
Et ficta ſtolidas relligione capit.

Non tibi, ſed religioni.

Iſidis effigiem tardus geſtabat aſellus,
Pando verenda dorſo habens myſteria.
Obuius ergo Deam quiſquis reuerenter adorat,
Piaſq; genibus concipit flexis preces.
Aſt aſinus tantum præſtari credit honorem
Sibi, & intumeſcit admodùm ſuperbiens:
Donec eum flagris compeſcens dixit agaſo,
Non es Deus tu (aſelle) ſed Deum vehis.

Quà Dij vocant eundum.

In triuio mons eſt lapidum: ſupereminet illi
Trunca Dei effigies, pectore facta tenus.
Mercurij eſt igitur tumulus. Suſpende viator
Serta Deo: rectum qui tibi monſtrat iter.
Omnes in triuio ſumus, atque hoc tramite vitæ
Fallimur, oſtendat ni Deus ipſe viam.

VIRTVTES.

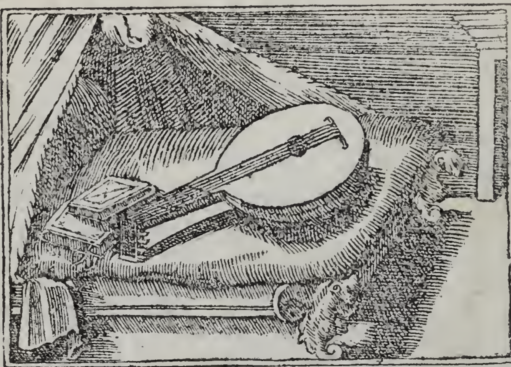
FIDES.

Fidei ſymbolum.

Stet depictus Honos Tyrio velatus amictu,
Eiusq; iungat nuda dextram Veritas.
Sitq; Amor in medio caſtus: cui tempora circum
Roſa it, Diones pulchrior Cupidine.
Conſtituunt hæc ſigna fidem, reuerentia honoris
Quam fouet, alit Amor, parturitq; Veritas.

Fœdera.

Hāc citharā, à lembi quę forma halieutica fertur,
Vendicat & propriam Muſa Latina ſibi,
Accipe Dux: placeat noſtrū hoc tibi tēpore munus,
Quo noua cum ſocijs fœdera inire paras.
Difficile eſt, niſi docto homini, tot tēdere chordas,
Vnaq́; ſi fuerit non bene tenta fides,
Ruptáue (quod facile eſt) perit om̄is gratia cōchæ,
Illeq́; præcellens cantus, ineptus erit.
Sic Itali coëunt proceres in fœdera, concors
Nil eſt quod timeas, ſi tibi conſtet amor.
At ſi aliquis deſciſcat (vti plerumque videmus)
In nihilum illa omnis ſoluitur harmonia.

In ſilentium.

Cùm tacet: haud quicquã differt ſapiẽtibus amẽs.
Stultitiæ eſt index linguaq́; voxq́; ſuæ.
Ergo premat labias: digitoq́; ſilentia ſignet:
Et ſeſe Pharium vertat in Harpocratem.

Non vulganda conſilia.

Limine quod cæco, obſcura & caligine monſtrum
Gnoſiacis clauſit Dædalus in latêbris:
Depictum Romana Phalanx in prælia geſtat,
Semiuiroq; nitent ſigna ſuperba boue.
Noſq; monent, debere ducum ſecreta latêre
Conſilia. autori cognita techna nocet.

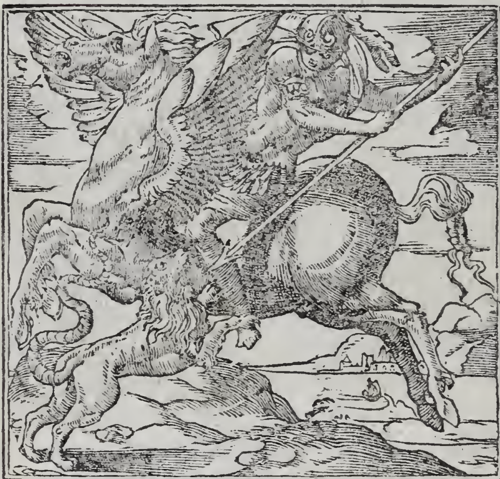
Nec quæſtioni quidem cedendum.

Cecropia effictam quam cernis in arce Leænam,
Hermodij (an neſcis hoſpes?) amica fuit.
Sic animum placuit monſtrare viraginis acrem
More feræ, nomen vel quia tale tulit.
Quòd fidibus contorta, ſuo non prodidit vllum
Indicio, elinguem reddidit Iphicrates.

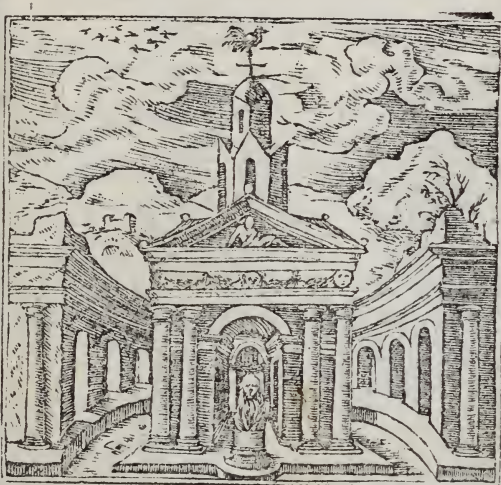
PRVDENTIA.

Conſilio,& virtute Chimæran ſuperari,id eſt,fortiores & deceptores.

Bellerophron(vt fortis eques)ſuperare Chimæran,
Et Licij potuit ſternere monſtra ſôli.
Sic tu Pegaſeis vectus petis æthera pennis:
Conſilioq; animi monſtra ſuperba domas.

Vigilantia, & cuſtodia.

Inſtantis quòd ſigna canens det gallus ëói,
Et reuocet famulas ad noua penſa manus:
Turribus in ſacris effingitur, ærea mentem
Ad ſuperos peluis: quòd reuocet vigilem,
Eſt leo. ſed cuſtos oculis quia dormit apertis:
Templorum idcircò ponitur ante fores.

Νῆφε καὶ μέμνησ᾽ ἀπιστεῖν. ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν. Sobriè viuendum : & non temerè credendum.

Ne credas ne (Epicharmus ait) non ſobrius eſto,
Hi nerui, humanæ membraq́ mentis erunt:
Ecce oculata manus credens id quod videt. Ecce
Pulegium, antiquæ ſobrietatis olus,
Quo turbam oſtenſo ſedauerit Heraclitus,
Mulxerit & tumida ſeditione grauem.

Πῆ παρέβην? Τί δ' ἔρξα? Τί μοι δέον, οὐκ ἐτελέσθη? Quid exceſsi? quid admiſi? quid omiſi?

Italicæ Samius ſectæ celeberrimus autor
Ipſe ſuum clauſit carmine dogma breui.
Quò prętergreſſus? quid agis? q̃d omittis agendũ?
Hanc rationem vrgens reddere quenq; ſibi.
Quod didiciſſe gruũ volitantũ ex agmine fertur,
Arreptum geſtant quæ pedibus lapidem,
Ne ceſſent, neu tranſuerſas mala flamina raptẽt.
Qua ratione hominum vita regenda fuit.

Prudentes. Problema.

Iane bifrons, qui iam tranſacta, futuráq; calles,
Quiq́; retro ſannas (ſicut & antè) vides,
Tot te cur oculis, tot fingunt vultibus? an quòd
Circunſpectum hominem forma fuiſſe docet?

Prudens, magis quàm loquax.

Noctua Cecropijs inſignia præſtat Athenis,
Inter aues ſani Noctua conſilij.
Armiferæ meritò obſequijs ſacrata Mineruæ eſt,
Garrula quo cornix ceſſerat antè loco.

Maturandum.

Maturare iubent properè, & cunctarier omnes.
Ne nimiùm præceps, neu mora longa nimis.
Hoc tibi declaret connexum echeneide telum,
Hæc tarda eſt, volitant ſpicula miſſa manu.

In deprehenſum.

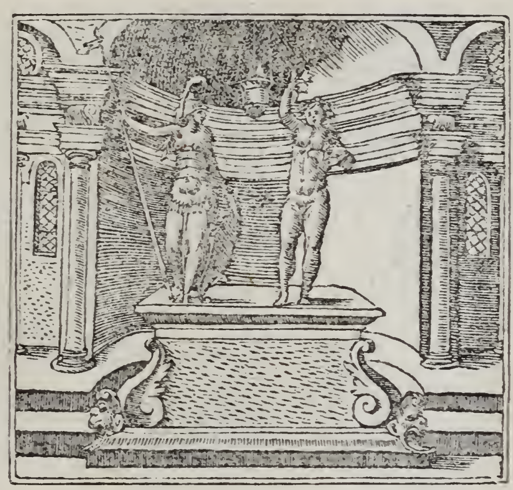
Iamdudum quacunq; fugis te perſequor: at nunc
Caſsibus in noſtris denique captus ades.
Amplius haud poteris vires eludere noſtras.
Ficulno anguillam ſtrinximus in folio.

Cuſtodiendas virgines.

Vera hæc effigies innuptæ eſt Palladis: eius
Hic Draco, qui dominæ conſtitit ante pedes.
Cur diuæ comes hoc animal? cuſtodia rerum
Huic data. ſic lucos, ſacraq; templa colit.
Innuptas opus eſt cura aſſeruare puellas
Peruigili. laqueos vndique tendit amor.

Vino prudentiam augeri.

Hæc Bacchus pater, & Pállas communiter ambo
Templa tenent, ſoboles vtraque vera Iouis:
Hæc caput, illè femur ſoluit: huic vſus oliui
Debitus: inuenit primus at ille merum.
Iunguntur merito, quòd ſi qui abſtemius odit
Vina: Deæ nullum ſentiet auxilium.

Prudentes vino abſtinent.

Quid me vexatis rami? ſum Palladis arbor:
Auferte hinc botros. virgo fugit Bromium.

In ſtatuam Bacchi.

DIALOGISMVS.

Bacche pater: quis te mortali lumine nouit?
Et docta effinxit quis tua membra manu?
Praxiteles, qui me rapientem Gnoſida uidit.
Atque illo pinxit tempore qualis eram.
Cur iuuenis, teneraq́, etiam lanugine vernat
Barba, queas Pylium cùm ſuperare ſenem?

Muneribus quandoque meis ſi parcere diſces
Iunior, & forti pectore ſemper eris.
Tympana nō manibus, capiti non cornua deſunt.
Quos (niſi dementeis) talia ſigna decent?
Hoc doceo, noſtro quòd abuſus munere ſumit
Cornua: & inſanus mollia ſiſtra quatit.
Quid vult ille color membris penè igneus? (omen
Abſit) an humanis vreris ipſe focis?
Cùm Semeles de vētre parens me fulmine traxit
Igniuomo: infectum puluere merſit aquis.
Hinc ſapit hic, liquidis qui nos bene diluit vndis:
Qui non ardenti torret ab igne iecur.
Sed nunc me doceas quî vis miſcerier? & qua
Te ſanus tutum prendere lege queat?
Quadrātem addat aquæ, calicē ſumpſiſſe falerni
Qui cupit. hoc ſumi pocula more iuuat.
Stes intra heminas: nam qui procedere tendit
Vltrà: alacer, ſed mox ebrius inde furit.
Res dura hæc nimiùm. ſunt pēdula guttura, dulce
Tu fluis. Heu facilè commoda nulla cadunt.

Gramen.

Gramineam Fabio patres tribuêre corollam,
Fregerat vt Pœnos Hannibalemq́; mora.
Occulit inflexo nidum ſibi gramine alauda,
Vulgò aiunt, pullos ſic fouet illa ſuos.
Saturno Martiq́; ſacrum, quo Glaucus adeſo
Polybides, factus creditur eſſe Deus.
His meritò arguitur nodis tutela, ſalusq́;:
Herbaq́; tot viret hæc digitalis habet.

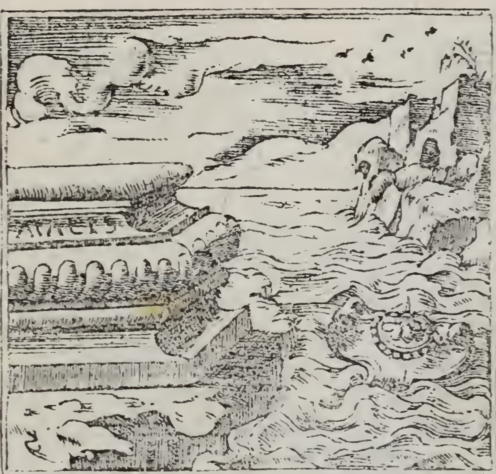
IVSTITIA.

Nec verbo, nec facto quenquam lædendum.

Aſſequitur, Nemeſiſq́; virûm veſtigia ſeruat,
Continet & cubitum, duraq́; fræna manu.
Nè malè q̃d facias: néue improba verba loquaris:
Et iubet in cunctis rebus adeſſe modum.

Tandem, tandem Iuſtitia obtinet.

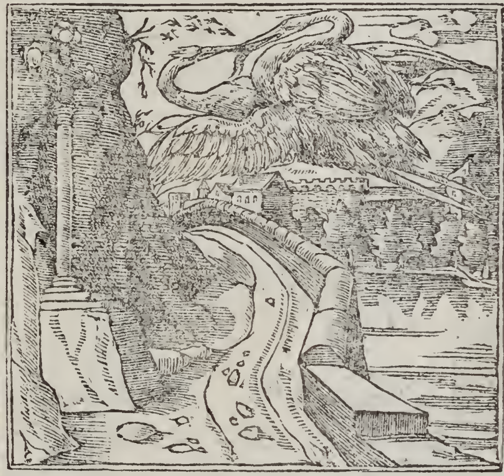
Aeacidæ Hectoreo perfuſum ſanguine ſcutum:
Quod Græcorum Ithaco concio iniqua dedit:
Iuſtior arripuit Neptunus in æquora iactum
Naufragio, vt dominum poſſet adire ſuum.
Littoreo Aiacis tumulo nanque intulit vnda,
Quæ boat, & tali uoce ſepulchra ferit.
Viciſti Thelamoniade, tu dignior armis.
Affectus fas eſt cedere iuſtitiæ.

Etiam ferociſſimos domari.

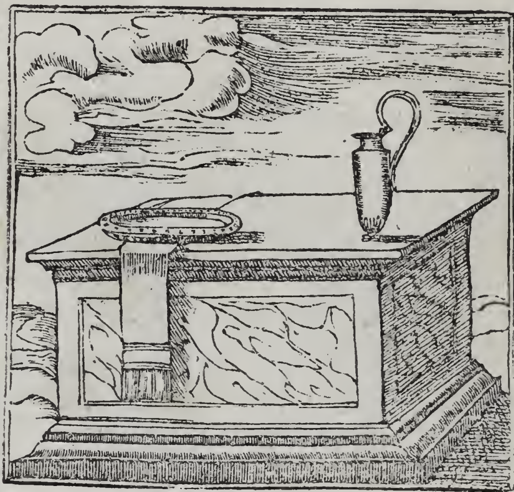
Romanum poſtquàm eloquiũ, Cicerone perempto,
Perdiderat patriæ peſtis acerba ſuæ:
Inſcendit currus victor, iunxitq́; leones,
Compulit & durum colla ſubire iugum,
Magnanimos ceſſiſſe ſuis Antonius armis,
Ambage hac cupiens ſignificare duces.

Gratiam referendam.

Aërio inſignis pietate Ciconia nido,
Inueſtes pullos pignora grata fouet.
Taliaq́; expectat ſibi munera mutua reddi,
Auxilio hoc quoties mater egebit anus.
Nec pia ſpem ſoboles fallit, ſed feſſa parentum
Corpora fert humeris, præſtat & ore cibos.

Abſtinentia.

Marmoreæ in tumulis vna ſtat parte columnæ
Vrceus, ex alia cernere malluuium eſt.
Ius hæc forma monet dictum ſine ſordibus eſſe,
Defunctum puras atque habuiſſe manus.

Bonis à diuitibus, nihil timendum.

Iunctis contiguo Marius mihi pariete, nec non
Subbardus, noſtri nomina nota fori,
Aedificant bene nummati, ſataguntq; vel vltrò
Obſtruere heu noſtris vndiq; luminibus.
Me miſerū, geminę quem tanquam Phinea raptāt
Harpyiæ, vt proprijs ſedibus eijciant.
Integritas noſtra, atq; animus quæſitor honeſti,
His niſi ſint Zetes, his niſi ſint Calais.

FORTITVDO.

Signa fortium.

DIALOGISMVS.

Quæ te cauſa mouet volucris Saturnia, magni
Vt tumulo inſideas ardua Ariſtomenis?
Hoc moneo: Quãtũ inter aues ego robore præſto,
Tantùm Semideos inter Ariſtomenes.
Inſideant timidæ timidorum buſta columbæ,
Nos aquilæ intrepidis ſigna benigna damus.

Ἀνέχου καὶ ἀπέχου.

Et toleranda homini triſtis fortuna ferendo eſt,
Et nimiùm felix ſæpe timenda fuit.
Suſtine (Epictetus dicebat) & abſtine. oportet
Multa pati, illicitis abſq; tenêre manus.
Sic ducis imperium vinctus fert poplite taurus
In dextro: ſic ſe continet à grauidis.

In adulari neſcientem.

Scire cupis dominos toties cur Theſſalis ora
Mutet, & vt varios quærat habere duces:
Neſcit adulari, cuiquámue obtrudere palpum,
Regia quem morem principis omnis habet.
Sed veluti ingenuus ſonipes, dorſo excutit omnem,
Qui moderari ipſum neſciat Hippocomon.
Nec ſæuire tamen domino fas. vltio ſola eſt,
Dura ferum vt iubeat ferre lupata magis.

Obdurandum aduerſus vrgentia.

Nititur in pondus.palma, & conſurgit in arcum,
Quò magis & premitur, hoc mage tollit onus:
Fert & odoratas bellaria dulcia glandes,
Quẽis menſas inter primus habetur honos.
I puer, & reptans ramis has collige, mentis
Qui conſtantis erit, præmia digna feret.

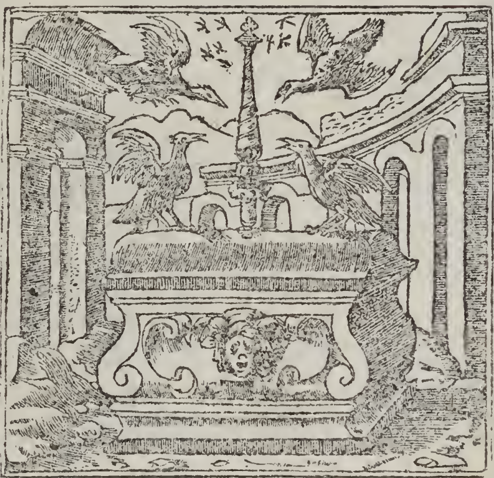
Onnia mea mecum porto.

Hunnus inops Scythicíq; miſerrimus accola ponti,
Vſtus perpetuo liuida membra gelu.
Qui Cereris non nouit opes, nec dona Iyæi,
Et pretioſa tamen ſtragula ſemper habet:
Nam murinæ illum perſtringunt vndiq; pelles.
Lumina ſola patent, cætera opertus agit.
Sic furē haud metuit, ſic vētos temnit & himbres.
Tutus apudq́; viros, tutus apudq́; deos.

CONCORDIA.

Concordiæ Symbolum.

Cornicum mira inter ſe concordia vitæ eſt,
Nutua ſtatq; illis intemerata fides.
Hinc volucres hæc ſceptra gerũt: ꝙ ſcilicet omnes
Conſenſu populi ſtantq; caduntq; duces:
Quem ſi de medio tollas, diſcordia præceps
Aduolat, & ſecum regia fata trahit.

Concordia.

In bellum ciuile duces cùm Roma pararet,
Viribus & caderet Martia terra ſuis:
Mos fuit in partes turmis coëuntibus eaſdem,
Coniunctas dextras mutua dona dari.
Fœderis hæc ſpecies: id habet Concordia ſignum,
Vt quos iungit amor, iungat & ipſa manus.

Concordia inſuperabilis.

Tergeminos inter fuerat concordia fratret.
Tanta ſimul pietas mutna, & vnus amor:
Inuicti humanis vt viribus ampla tenerent
Regna, vno dicti nomine Geryonis.

Vnum nihil, duos plurimùm poſſe.

Laërtæ genitum, genitum quoque Tydeos vnà,
Hac cera expreßit Zenalis apta manus.
Viribus hic præſtat, hic pollet acumine mentis,
Nec tamen alterius non eget alter ope.
Cùm duo coniuncti veniunt, victoria certa eſt.
Solùm mens hominem, dextráue deſtituit.

Firmiſsima conuelli
non poſſe.

Oceanus quamuis fluctus pater excitet omnes:
Danubiumq; omnem barbare Turca bibas.
Non tamen irrumpes perfracto limite: Cæſar
Dum Charlus populis bellica ſigna dabit.
Sic ſacræ quercus firmis radicibus aſtant,
Sicca licet venti concutiant folia.

SPES.

Spes proxima.

Innumeris agitur reſpub. uoſtra procellis,
Et ſpes venturę ſola ſalutis adeſt:
Non ſecus ac nauis medio circum æquore, venti
Quam rapiunt: ſalſis iamq́, fatiſcit aquis.
Quòd ſi Helenę aduenĩat lucẽtia ſydera fratres:
Amiſſos animos ſpes bona reſtituit.

In ſimulachrum Spei.

DIALOGISMVS.

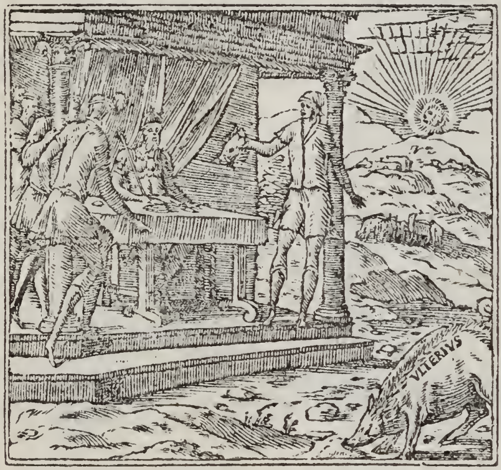

Quæ Dea tam læto ſuſpectans ſydera vultu?
Cuius peniculis reddita imago fuit?
Elpidij fecêre manus. Ego nominor illa,
Quæ miſeris prōptā Spes bona præſtat opem.
Cur viridis tibi palla? Quòd oĩa me duce vernēt.
Quid manibus mortis tela refracta geris?

Quòd viuos ſperare decet, præcido ſepultis.
Cur in dolioli tegmine pigra ſedes?
Sola domi manſi volitantibus vndique noxis,
Aſcræi vt docuit muſa verenda ſenis.
Quæ tibi adeſt volucris? Cornix fidiſsimus oſcen,
Eſt bene cùm nequeat dicere: dicit, Erit.
Qui comites? Bonus euentus, præcepsq́; Cupido,
Qui præeunt? Vigilum ſomnia vana vocant.
Quæ tibi iũcta aſtat? Scelerũ Rhamnuſia vindex,
Scilicet vt ſperes nil niſi quod liceat.

In dies meliora.

Roſtra nouo mihi ſetigeri ſuis obtulit anno,
Hæcq́ cliens ventri xenia (dixit) habe.
Progreditur ſemper, nec retro reſpicit vnquam,
Gramina cum pando proruit ore vorax.
Cura viris eadem eſt, ne ſpes ſublapſa retrorſum
Cedat: & vt melius ſit, quod & vlterius.

Illicitum non ſperandum.

Spes ſimul, & Nemeſis noſtris altaribus adſunt,
Scilicet vt ſperes non niſi quod liceat.

PVDICITIA.

Porphirio domini ſi inceſtet in ædibus vxor,
Deſpondetq́ animum, præq́ dolore perit.
Abdita in arcanis naturæ eſt cauſa. ſit index
Synceræ hæc volucris certa pudicitiæ.

VITIA.

PERFIDIA.

In victoriam dolo partam.

Aiacis tumulum lachrymis ego perluo virtus.
Heu miſera albentes dilacerata comas.
Scilicet hoc, reſtabat adhuc, vt iudice Græco
Vincerer: & cauſa ſtet potiore dolus.

In fraudulentos.

Parua lacerta, atris ſtellatus corpora guttis
Stellio, qui latêbras, & caua buſta colit,
Inuidiæ, prauiq́; doli fert ſymbola pictus.
Heu nimiùm nuribus cognita zelotypis.
Nam turpi obtegitur faciem lentigine quiſquis,
Sit quibus immerſus Stellio, vina bibat.
Hinc vindicta frequens decepta pellice vino,
Quam formæ amiſſo flore relinquit amans.

Dolus in ſuos.

Altilis allectator anas, & cærula pennis
Adſueta ad dominos ire redire ſuos.
Congeneres cernens volitare per aëra turmas
Garrit: in illarum ſe recipitq; gregem,
Prætenſa incautas donec ſub retia ducat.
Obſtrepitant captæ, conſcia at ipſa ſilet.
Perfida cognato ſe ſanguine polluit ales,
Officioſa alijs, exitioſa ſuis.

Maledicentia.

Archilochi tumulo inſculptas de marmore veſpas
Eſſe ferunt, linguæ certa ſigilla malæ.

In receptatores ſicariorum.

Latronum furumq́; manus tibi Scæua per vrbem
It comes: & diris cincta cohors gladijs.
Atque ita te mentis generoſum prodige cenſes,
Quòd tua complures allicit olla malos.
En nouus Actæon, qui poſtquàm cornua ſumpſit,
In prædam canibus ſe dedit ipſe ſuis.

In adulatores.

Semper hiat, ſemper tenuem qua veſcitur auram,
Reciprocat Ghamæleon,
Et mutat faciem, varios ſumitq; colores,
Præter rubrum, vel candidum.
Sic & Adulator populari veſcitur aura,
Hianſq; cuncta deuorat.
Et ſolùm mores imitatur principis atros,
Albi, & pudici neſcius.

Ei qui ſemel ſua prodegerit,
aliena credi non
oportere.

Colchidos in gremio nidum quid congeris? eheu
Neſcia cur pullos tam malè credis auis?
Dira parens Medæa ſuos ſæuiſſima natos
Perdidit, & ſperas parcat vt illa tuis?

STVLTITIÆ.

Temeritas.

In præceps rapitur, fruſtra quoque tēdit habenas
Auriga: effræni quem vehit oris equus.
Haud facilè huic credas, ratio quē nulla gubernat,
Et temerè proprio ducitur arbitrio.

Furor, & rabies.

Ora gerit clypeus rabioſi picta leonis,
Et ſcriptū in ſummo margine carmen habet:
Hic hominum eſt terror, cuius poſſeſſor Atrida
Talia magnanimus ſigna Agamemno tulit.

In temerarios.

Aſpicis aurigam currus Phaëtonta paterni
Igniuomos auſum flectere Solis equos.
Maxima qui poſtquàm terris incendia ſparſit:
Eſt temerè inſeſſo lapſus ab axe miſer.
Sic plerique rotis Fortunæ ad ſydera Reges
Euecti: ambitio quos iuuenilis agit.
Poſt magnam humani generis cladémque, ſuamq́;
Cunctorum pœnas denique dant ſcelerum.

In eos qui ſupra vires quicquam audent.

Dum dormit, dulci recreat dum corpora ſomno,
Sub picea, & clauam cæteraq; arma tenet,
Alciden, Pygmæa manus proſternere letho
Poſſe putat: vires non bene docta ſuas.
Excitus ipſe, velut pulices, ſic proterit hoſtem,
Et ſæui implicitum pelle leonis agit.

Impoſsibile.

Abluis Aethiopem, quid fruſtra? ah deſine. noctis
Illuſtrare nigræ nemo poteſt tenebras.

Cuculi.

Ruricolas, agreſte genus, plerique cuculos
Cur vocitent, quænam prodita cauſa ſuit?
Vere nouo cantat Coccyx, quo tempore vites
Qui non abſoluit, iure notatur iners.
Fert ouain nidos alienos, qualiter ille
Cui thalamum prodit vxor adulterio.

Veſpertilio.

Aſſumpſiſſe ſuum volucri ex Meneide nomen,
Socraticum autores Chærephoonta ferunt.
Fuſca viro facies, & ſtridens vocula, tali
Hunc hominem potuit commaculare nota.

Aliud.

Veſpere quæ tantùm volitat, quæ lumine luſca eſt,
Quæ cùm alas geſtet, cætera muris habet,
Ad res diuerſas trahitur. mala nomina primùm
Signat: quæ latitant iudiciumq́; timent.
Inde & philoſophos, qui dum cœleſtia quærunt,
Caligant oculis, falſaq́; ſola vident.
Tandẽ & verſutos, cùm clàm ſectentur vtrumq;,
Acquirunt neutra qui ſibi parte fidem.

Ira.

Alcæam veteres caudam dixêre Leonis,
Qua ſtimulante iras concipit ille graues.
Lutea cùm ſurgit bilis, crudeſcit & atro
Felle dolor, furias excitat indomitas.

In eum qui ſibi ipſi damnum apparat.

Capra lupum non ſponte, meo nunc vbere lacto,
Quòd malè paſtoris prouida cura iubet.
Creuerit ille ſimul, mea me poſt vbera paſcet.
Improbitas nullo flectitur obſequio.

Fatuitas.

Miraris noſtro quòd carmine diceris Otus,
Sit vetus à proauis cum tibi nomen Otho.
Aurita eſt, ſimiles, & habet ceu noctua plumas,
Saltantemq́ auceps mancipat aptus auem.
Hinc fatuos, captu & faciles, nos dicimus otos,
Hoc tibi conueniens tu quoque nomen habe.

Obliuio paupertatis parens.

Cùm lupus eſuriens mandit ceruarius eſcam,
Præq́; fame captum deuorat hinnuleum,
Reſpiciat ſi fortè aliò, vel lumina vertat,
Præſentem oblitus quem tenet vngue cibum,
Quæritat incertam (tanta eſt obliuio) prædam.
Qui ſua neglexit ſtultè, aliena petit.

S V P E R B I A.

Superbia.

En ſtatuæ ſtatua, & ductũ de marmore marmor,
Se conferre deis auſa procax Niobe.
Eſt vitium muliebre ſuperbia, & arguit oris
Duritiem, ac ſenſus, qualis ineſt lapidi.

Impudentia.

Pube tenus mulier, ſuccincta latrantibus infra
Monſtrorum catulis, Scylla biformis erat.
Monſtra putantur auarities, audacia, raptus.
At Scylla eſt nullus cui ſit in ore pudor.

φιλαυτία.

Quòd nimiũm tua forma tibi Narciſſe placebat,
In florem, & noti eſt verſa ſtuporis olus.
Ingenij eſt marcor, cladesq́ꝫ Philautia: doctos
Quæ peſſum plures datq́ꝫ, deditqꝫ viros:
Qui veterũ abiecta methodo, noua dogmata q̃rũt,
Nilq́ꝫ ſuas præter tradere phantaſias.

Garrulitas.

Quid matutinos Progne mihi garrula ſomnos
Rumpis? & obſtrepero Daulias ore canis?
Dignus Epops Tereus, qui maluit enſe putare,
Quàm linguam immodicam ſtripitùs eruere.

INVIDIA.

Squallida vipereas manducans fœmina carnes,
Cuiq; dolent oculi, quæq; ſuum cor edit,
Quam macies, & pallor habent, ſpinoſaq; geſtat
Tela manu. Talis pingitur inuidia.

LVXVRIA.

Luxuria.

Eruca capripes redimitus tempora Fanuus
Immodicæ Veneris ſymbola certa refert.
Eſt eruca ſalax, iudexque libidinis hircus,
Et ſatyri nymphas ſemper amare ſolent.

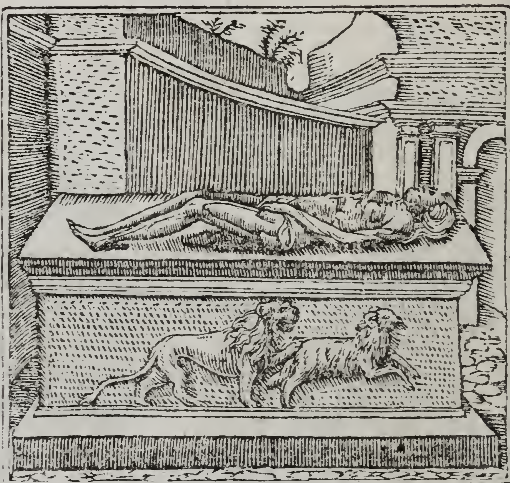
Luxurioſorum opes.

Rupibus aëreis, ſummiq́; crepidine ſaxi
Immites fructus ficus acerba parit,
Quos corui comedũt, quos deuorat improba cornix,
Qui nihil humanæ commoditatis habent.
Sic fatuorum opibus paraſiti, & ſcorta fruuntur:
Et nulla iuſtos vtilitate iuuant.

Tumulus meretricis.

Διαλογιστικῶς.

Quis tumulus? Cuia vrna? Ephyrææ eſt Laidos. ah, non
Erubuit tantum perdere Parca decus?
Nulla fuit tum forma. illam iam carpſerat ætas,
Iam ſpeculum Veneri cauta dicarat anus.
Quid ſcalptus ſibi vult aries, quem parte leæna
Vnguibus apprehenſum poſteriore tenet?
Non aliter captos quòd & ipſa teneret amantes,
Vir gregis eſt aries, clune tenetur amans.

In amatores meretricum.

Villoſæ indutus piſcator tegmina capræ,
Addidit vt capiti cornua bina ſuo,
Fallit amatorem ſtans ſummo in littore Sargum:
In laqueos ſimi quem gregis ardor agit.
Capra refert ſcortum, ſimilis fit Sargus amanti,
Qui miſer obſcœno captus amore perit.

Cauendum à meretricibus.

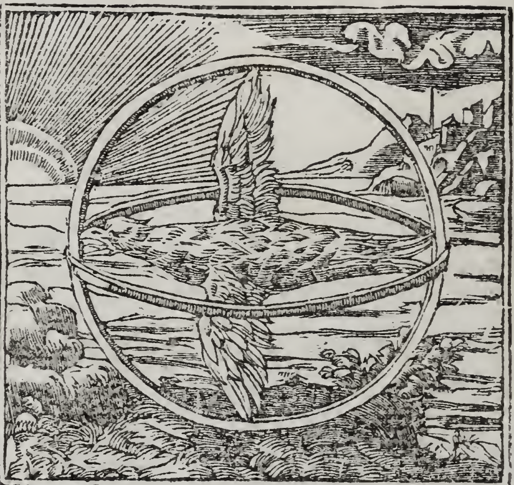
Sole ſatæ Circes tam magna potentia fertur,
Verterit vt multos in noua monſtra viros.
Teſtis equûm domitor Picus, tum Scylla biformis,
Atque Ithaci poſtquàm vina bibêre ſues.
Indicat illuſtri meretricem nomine Circe,
Et rationem animi perdere, quiſquis amat.

Amuletum Veneris.

Inguina dente fero ſuffoſſum Cypris Adonin
Lactucæ folijs condidit exanimem.
Hinc genitali aruo tantum lactuca reſiſtit,
Quantum eruca ſalax vix ſtimulare poteſt,

Inuiolabiles telo Cupidinis.

Ne dirus te vincat amor, neu fœmina mentem
Diripiat magicis artibus vlla tuam:
Bacchica auis præſto tibi motacilla paretur,
Quam quadriradiam circuli in orbe loces:
Ore crucem & cauda, & geminis vt cōplicet alis,
Tale amuletum carminis omnis erit.
Dicitur hoc Veneris ſigno Pagaſæus Iaſon
Phaſiacis lædi non potuiſſe dolis.

Laſciuia.

PROBLEMA.

Delicias, & molliciem mus creditur albus
Arguere, at ratio non ſat aperta mihi eſt.
An quòd ei natura ſalax, & multa libido eſt?
Ornat Romanas an quia pelle nurus?
Sarmaticum murem vocitant plerique Zibellum,
Et celebris ſuaui eſt vnguine muſcus Arabs.

DESIDIA.

Deſidia.

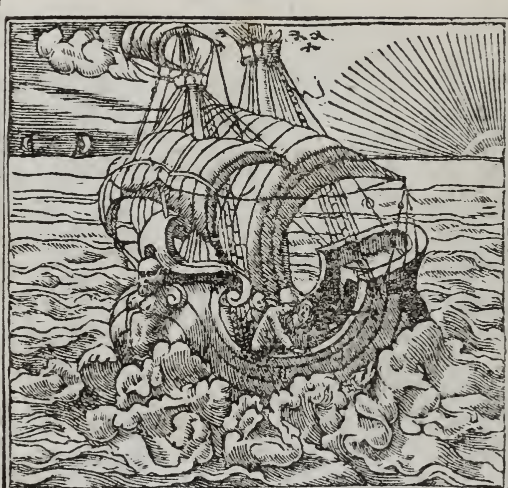
Deſidet in modio Eſſæus, ſpeculator & aſtra,
Subtus & accenſam contegit igne facem.
Segnities ſpecie recti, velata cuculo,
Non ſe, non alios vtilitate iuuat.

Deſidiam abijciendam.

Quisquis iners abeat. Nam in chœnice ſigere ſedẽ,
Nos prohibent Samij dogmata ſancta ſenis.
Surge igitur, duroq; manus adſueſce labori,
Det tibi dimenſos craſtina vt hora cibos.

In facilè à virtute deſciſcentes.

Parua velut limax ſpreto Remora impete venti,
Remorumq́; ratem ſiſtere ſola poteſt.
Sic quoſdam ingenio, & virtute ad ſidera vectos,
Detinet in medio tramite, cauſa leuis:
Anxia lis veluti eſt: vel qui meretricius ardor
Egregijs iuuenes ſeuocat à ſtudijs.

Ignaui.

Ignaui ardeolam ſtellarum effingere ſerui
Et ſtudia, & mores fabula priſca fuit.
Quæ famulū Aſteriā volucris ſumpſiſſe figurā:
Eſt commenta: fidet ſit penes hiſtoricos.
Degener hic veluti quicæuet in aëre falco eſt,
Dictus ab antiquis vatibus ardelio.

AVARITIA.

Auaritia.

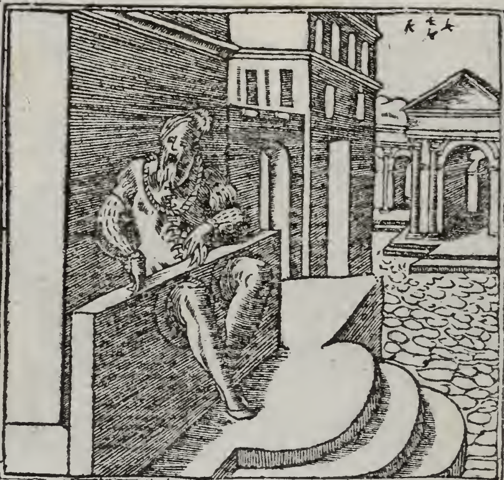
Heu miſer in medijs ſitiens ſtat Tantalus vndis,
Et poma eſuriens proxima, habere nequit.
Nomine mutato de te id dicetur auare,
Qui, quaſi non habeas, non frueris quod habes.

In auaros.

Septitius populos inter ditiſsimus omnes,
Arua ſenex nullus quo magis ampla tenet.
Defraudans geniumq́; ſuum, menſasq́; paratas,
Nil præter betas, duraq́; rapa vorat.
Cui ſimilem dicã hunc, inopem quem copia reddit?
An ne aſino? Sic eſt: inſtar hic eius habet.
Nanque aſinus dorſo pretioſa opſonia geſtat:
Seq́; rubo, aut dura carice pauper alit.

In aulicos.

Vana Palatinos quos educat aula clientes,
Dicitur auratis nectere compedibus.

In ſordidos.

Quæ roſtro(clyſtere velut) ſibi proluit aluum
Ibis, Nilaicis cognita littoribus,
Tranſijt opprobrij in nomen: quo Publius hoſtem
Naſo ſuum appellat, Battiadéſque ſuum.

In diuites publico malo.

Anguillas quiſquis captat, ſi limpida verrat
Flumina, ſi illimes auſit adire lacus,
Caſſus erit: ludetq́; operam: multùm excitet ergo
Si cretæ, & vitreas palmula turbet aquas:
Diues erit. Sic ijs res publica turbida lucro eſt,
Qui pace, arctati legibus, eſuriunt.

In auaros, vel quibus melior conditio ab extraneis offertur.

Delphini inſidens vada cærula ſulcat Arion,
Hocq́ aures mulcet, frænat & ora ſono.
Quàm ſit auari hominis, nō tā mēs dira ferarū eſt:
Quiq́ viris rapimur, piſcibus eripimur.

GVLA.

Curculione gruis tumida vir pingitur aluo,
Qui Laron, aut manibus geſtat Onocrotalum..
Talis forma fuit Dionyſi, & talis Apici,
Et gula quos celebres delicioſa facit.

Ocni effigies. De his qui meretricibus donant, quod in bonos vſus verti debeat.

Impiger haud ceſſat funem contexere ſparto,
Humidaq́; artifici iungere fila manu.
Sed quantum multis vix torquet ſtrenuus horis,
Protinus ignaui ventris aſella vorat.
Fœmina iners animal facili congeſta marito
Lucra rapit, mundum prodigit inq́; ſuum.

In paraſitos.

Quos tibi donamus, fluuiales accipe cancros,
Munera conueniunt moribus iſta tuis.
His oculi vigiles, & forſice plurimus ordo
Chelarum armatus, maximaq́; aluus adeſt.
Sic tibi propenſus ſtat pingui abdomine venter,
Perniceſq́; pedes, ſpiculaq́; apta pedi.
Cùm vagus in triuijs, menſæq́; ſedilibus erras,
Inq́; alios mordax ſcommata falſa iacis.

Paruam culinam, duobus ganeonibus non ſufficere.

In modicis nihil eſt quod quis lucretur: & vnum
Arbuſtum geminos non alit Erythacos.

A L I V D.

In tenui ſpes nulla lucri eſt: vnoq; reſidunt
Arbuſto geminæ non bene Ficedulæ.

Captiuus ob gulam.

Regna'orq; penus, menſæq; arroſor herilis
Oſtrea mus ſummis vidit hiulca labris.
Qu[illegible]s tenerã apponẽs barbã falſa oſſa momordit,
Aſt ea clauſérunt tacta repentè domum.
Deprenſum & tetro tenuérunt carcere furem,
Semet in obſcurum qui dederat tumulum.

In garrulum & guloſum.

Voce boat torua, prælargo eſt gutture, roſtrum
Inſtar habet naſi multiforiſq; tubæ.
Deformem rabulam, addictum veneriq; gulæq;
Signabit, volucer cum truo pictus erit.

DOCTORVM AGNOMINA.

Moris vetuſti eſt, aliqua profeſſoribus
Superadijci cognomina.
Faciles apertosq; explicans tantùm locos,
Canon vocatur Curtius.
Reuoluitur qui eodem, & iteratq; nimis
Mæander, vt Pariſius.

Obſcurus & confuſus, vt Picus fuit,
Labyrinthus appellabitur.
Nimis breuis, multa amputans, vt Claudius,
Mucronis agnomen feret.
Qui vel columnas voce rumpit, Parpalus,
Dictus truo eſt ſcholaſticis.
Contra eſt vocatus, tenuis eſſet Albius
Quòd voce, veſpertilio.
At vltimas mutilans colobotes ſyllabas,
Hirundo Craſſus dicitur.
Qui ſurdus alijs, ſolus ipſe vult loqui,
Vt ſturnus in prouerbio eſt.
Hic bleſus, ille raucus, iſte garriens.
Hic ſibilat ceu vipera.
Tumultuatur ille rictu & naribus.
Huic lingua terebellam facit.
Singultit alius, atque tuſſit hæſitans.
Conſpuit alius vt pſecas.
Quàm multa rebus vitia in humanis agunt,
Tam multa ſurgunt nomina.

NATVRA.
Vis naturæ.

Pana colūt gentes,(naturam hoc dicere rerum eſt)
Semicaprumq́; hominem,ſemiuirumq́; Deum.
Eſt vir pube tenus,quòd nobis inſita virtus
Corde oriens,celſa verticis arce ſedet.
Hinc caper eſt,quia nos natura in ſecla propagat
Concubitu:vt volucres ,ſquamea,bruta,feras.
Quod commune alijs animantibus, eſt caper index
Luxuriæ,Veneris ſignaq́; aperta gerit.
Cordi alij ſophian,alij tribuêre cerebro.
Inferiora modus,nec ratio vlla tenet.

Ars Naturam adiuuans.

Vt ſphæræ Fortuna, cubo ſic inſidet Hermes:
Artibus hic, varijs caſibus illa præeſt.
Aduerſus vim Fortunæ eſt ars facta: ſed artis
Cùm fortuna mala eſt, ſæpe requirit opem.
Diſce bonas artes igitur ſtudioſa iuuentus,
Quæ certæ ſecum commoda ſortis habent.

In iuuentam.

Natus vterque Iouis, tener atque imberbis vterq;,
Quem Latona tulit, quem tulit & Semele,
Saluete, æterna ſimul & florete iuuenta,
Numine ſit veſtro quæ diuturna mihi.
Tu vino curas, tu victu dilue morbos,
Vt lento accedat ſera ſenecta pede.

In quatuor tempora anni.

Adueniſſe hyemem fringilla renuntiat ales.
Ad nos vere nouo garrula hirundo redit.
Indicat æſtatem ſeſe expectare cuculus.
Autumno eſt tantùm cernere ficedulas.

ASTROLOGIA.

Scyphus Neſtoris.

Neſtoreum geminis cratera hunc accipe fundis,
Quod grauis argenti maſſa profudit opus.
Clauiculi ex auro: ſtant circum quattuor anſæ:
Vnam quanque ſuper fulua columba ſedet.

Solus eum potuit longæuus tollere Neſtor.
  Meonidæ doceas quid ſibi muſa velit?
Eſt cœlum ſcyphus ipſe:color argenteus illi eſt:
  Aurea ſunt cœli ſidera clauiculi.
Pleiadas eſſe putant, quas dixerit ille columbas.
  Vmblici gemini, magna minorq́; ſera eſt.
Hæc Neſtor longo ſapiens intelligit vſu:
  Bella gerunt fortes, callidus aſtra tenet.

Quæ ſupra nos, nihil ad nos.

Caucaſi æternùm pendens in rupe Prometheus
Diripitur ſacri præpetis vngue iecur.
Et nollet feciſſe hominem: figuloſq; peroſus
Accenſam rapto damnat ab igne facem.
Roduntur variis prudentum pectora curis,
Qui cœli affectant ſcire, deûmque vices.

In Aſtrologos.

Icare per ſuperos qui raptus & aëra, donec
In mare præcipitem cæra liquata daret,
Nunc te cæra eadem, feruensq́ exuſcitat ignis,
Exemplo vt doceas dogmata certa tuo.
Aſtrologus caueat quicquam prędicere. præceps
Nam cadet impoſtor, dum ſuper aſtra volat.

Qui alta contemplantur cadere.

Dum turdos viſco,pedica dum fallit alaudas,
Et iacta altiuolam figit harundo gruem,
Dipſada non prudens auceps pede perculit: vltrix
Illa mali,emiſſum virus ab ore iacit.
Sic obit,extento qui ſydera reſpicit arcu,
Securus fati,quod iacet ante pedes.

AMOR.

Potentiſsimus affectus amor.

Aſpice vt inuictus vires auriga leonis,
Expreſſus gemma puſio vincat amor:
Vtq́; manu hac ſcuticā tenet, hac vt flectit habenas,
Vtq́; eſt in pueri plurimus ore decor.
Dira lues procul eſto: feram qui vincere talem
Eſt potis, à nobis temperet ánne manus?

Potentia amoris.

Nudus Amor viden' vt ridet, placidúmq; tuetur?
Nec faculas, nec quæ cornua flectat, habet.
Altera ſed manuum flores gerit, altera piſcem,
Scilicet vt terræ iura det, atque mari.

Vis amoris.

Aligerum fulmen fregit Deus aliger, igne
Dum demonſtrat vti eſt fortior ignis amor.

In ſtudioſum captum Amore.

Immerſus ſtudijs, dicundo & iure peritus,
Et maximus libellio,
Helianiran amat, quantùm nec Thracius vnquã
Princeps ſororis pellicem.
Pallada cur alio ſuperaſti iudice Cypri?
Num ſat ſub Ida eſt vincere?

Ἀντέρως, id amor virtutis.
Διαλογιστικῶς.

Dic vbi ſunt incurui arcus? vbi tela Cupido:
Mollia queîs iuuenum figere corda ſoles?
Fax vbi triſtis? vbi pennæ? tres vnde corollas
Fert manus? vnde aliam tempora cincta gerũt?
Haud mihi vulgari eſt,(hoſpes) cũ Cypride qcquã
Vlla voluptatis nos neque forma tulit,
Sed puris hominum ſuccendo mentibus ignes
Diſciplinæ: animos aſtraq; ad alta traho.
Quattuor eq; ipſa texo virtute corollas,
Quarum quæ Sophiæ eſt, tempora prima tegit.

Ἀντέρως, Amor virtutis,alium Cupidinem ſuperans.

Aligerum,aligeroq́; inimicum pinxit Amori,
Arcu arcũ,atq; ignes igne domans Nemeſis.
Vt quæ alijs fecit patiatur.at hic puer olim
Intrepidus geſtans tela,miſer lachrymat.
Ter ſpuit,inq́; ſinus imos (res mira) crematur
Igne ignis,furias odit Amoris Amor.

Dulcia quandoque amara fieri.

Matre procul licta, paulùm ſeceſſerat infans
Lydius: hunc diræ ſed rapuiſtis apes.
Venerat hîc ad vot placidas ratus eſſe volucres,
Cùm nec ita inmitis vipera ſæua foret.
Quæ datis ah, dulci ſtimulos pro munere mellis.
Proh dolor, Heu ſine te gratia nulla datur.

Ferè ſimile ex Theocrito.

Alueolis dum mella legit: percuſsit Amorem
Furacem mala apes, & ſummis ſpicula liquit
In digitis: tumido gemit at puer anxius vngue.
Et quatit errabundus humum: Veneriq; dolorem
Indicat, & grauiter queritur, quòd apicula paruū
Ipſa inferre animal tam noxia vulnera poſsit.
Cui ridens Venus, Hanc imitaris tu quoque dixit
Nate feram: qui das tot noxia vulnera paruus.

In ſtatuam Amoris.

Quis ſit amor, plures olim cecinêre Poëtæ,
Eius qui vario nomine geſta ferunt.
Conuenit hoc, ꝙ veſte caret, quòd corpore paruus.
Tela, alaſq; ferens, lumina nulla tenet.
Hæc ora, hic habituſq; Dei eſt. Sed dicere tantos
Si licet in vates, falſa ſubeſſe reor.
Eccur nudus agat? diuo quaſi pallia deſint,
Qui cunctas domiti poſsidet orbis opes.

Aut quì quæ ſo niues boreamq́ꝫ euadere nudus,
Alpinum potuit, ſtrictaq́ꝫ prata gelu?
Si puer eſt, puerúmne vocas qui Neſtora vincit?
An noſti Aſcræi carmina docta ſenis?
Inconſtans puer, hic obdurans: pectora quæ iam
Trans adijt, nunquàm linquere ſponte poteſt.
At pharêtras & tela gerit, quid inutile pondus?
An curuare infans cornua dura valet?
Alas curúe tenet, quas neſcit in æthera ferre?
Inſcius in volucrum flectere tela iecur.
Serpit humi, ſemperq́ꝫ virûm mortalia corda
Lædit: & haud alas ſaxeus inde mouet.
Si cæcus, vittamq́ꝫ gerit, quid tænia cæco
Vtilis eſt? ideo num minus ille videt?
Quíſue ſagittiferum credat, qui lumine captus?
Hic certa, aſt cæci ſpícula vana mouet.
Igneus eſt aiunt, verſatq́ꝫ in pectore flammas.
Cur age viuit adhuc? omnia flamma vorat.
Quinetiam tumidis cur non extinguitur vndis,
Naiadum quoties mollia corda ſubit?
At tu ne tantis capiare erroribus audi,
Verus quid ſit Amor carmina noſtra ferent.
Iucundus labor eſt, laſciua per ocia. ſignum
Illius eſt, nigro punica glans clypeo.

In obliuionem patriæ.

Iam dudum miſſa patria, oblitusq́; tuorum,
Quos tibi ſeu ſanguis, ſiue parauit amor,
Romam habitas: nec cura domũ ſubit vlla reuerti.
Æternæ tantùm te capit vrbis honos.
Sic Ithacûm præmiſſa manus dulcedine Loti
Liquerat & patriam, liquerat atque ducem.

Sirenes.

Abſque alis volucres, & cruribus abſque puellas,
Roſtro abſq; & piſces, qui tamen ore canant:
Quis putet eſſe vllos? iungi hæc natura negauit
Sirenes fieri ſed potuiſſe docent.
Illicitum eſt mulier, quæ in piſcem deſinit atrum,
Plurima quòd ſecum monſtra libido vehit.
Aſpectu, verbis, animi candore, trahuntur,
Parthenope, Ligia, Leucoſiaq; viri.
Has muſæ explumant, has atque illudit Vlyſſes.
Scilicet eſt doctis cum meretrice nihil.

Senex puellam amans.

Dum Sophocles(quamuis affecta ætate) puellam
A quæſtu Archippen ad ſua vota trahit,
Allicit & pretio,tulit ægrè inſana iuuentus
Ob zelum,& tali carmine vtrunque notat.
Noctua vt in tumulis,ſuper vtq; cadauera bubo,
Talis apud Sophoclem noſtra puella ſedet.

In colores.

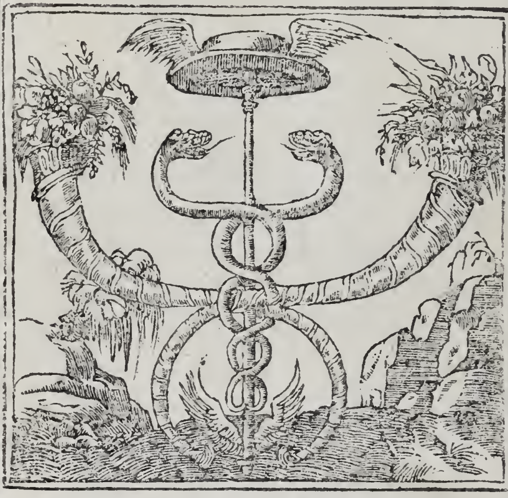
Index mœſtitiæ eſt pullus color: vtimur omnes
Hoc habitu, tumulis cùm damus inferias.
At ſynceri animi, & mentis ſtola candida puræ.
Hinc ſyndon ſacris linea grata viris.
Nos ſperare docet viridis. Spes dicitur eſſe.
In viridi, quoties irrita rêtro cadit.

Eſt cupidis flauus color, eſt & amantibus aptus,
Et ſcortis, & quēis ſpes ſua certa fuit.
At ruber armatos equites exornet amictus,
Indicet & pueros erubuiſſe pudor.
Cæruleus nautas, & qui cœleſtia vates
Attoniti nimia relligione petunt.
Vilia ſunt giluis natiuaq́; vellera birris:
Qualia lignipedes ſtragula habere ſolent.
Quem curæ ingentes cruciant, vel zelus amoris
Creditur hic fulua non malè veſte tegi.
Quiſquis ſorte ſua contentus, ianthina geſtet,
Fortunæ æquanimis tædia quiq́; ferat.
Vt varia eſt natura coloribus in gignendis,
Sic alijs aliud: ſed ſua cuique placent.

FORTVNA.

Virtuti, Fortuna comes.

Anguibus implicitis, geminis caduceus alis:
Inter Amalthææ cornua rectus adeſt.
Pollentes ſic mente viros, fandiq; peritos
Indicat, vt rerum copia multa beet.

Fortuna, Virtutem ſuperans.

Cæſareo poſtquàm ſuperatus milite, vidit
Ciuili vndantem ſanguine Pharſaliam:
Iamiam ſtricturus moribunda in pectora ferrum,
Audaci hos Brutus protulit ore ſonos.
Infelix Virtus & ſolis prouida verbis,
Fortunam in rebus cur ſequeris dominam?

Paupertatem ſummis ingenijs obeſſe, ne prouehantur.

Dextra tenet lapidem: manus altera ſuſtinet alas.
Vt me pluma leuat: ſic graue mergit onus.
Ingenio poteram ſuperas volitare per arces,
Me niſi paupertas inuida deprimeret.

In occaſionem.

Διαλογιστικῶς.

Lyſippi hoc opus eſt, Sycion cui patria. Tu quis?
Cuncta domans capti temporis articulus.
Cur pinnis ſtas? vſque rotor. Talaria plantis
Cur retines? Paſſim me leuis aura rapit.
In dextra eſt tenuis dic vnde nouacula? Acutum
Omni acie hoc ſignum me magis eſſe docet.
Cur in frōte coma? Occurrēs vt prędar. At heus tu
Dic cur pars calua eſt poſterior capitis?
Ne ſemel alipedem ſi quis permittat abire,
Ne poſſim apprehenſo poſtmodò crine capi.
Tali opifex nos arte, tui cauſa, edidit hoſpes.
Vtq́ omnes moneam: pergula aperta tenet.

In ſubitum terrorem.

Effuſo cernens fugientes agmine turmas,
Quis mea nunc inflat cornua? Faunus ait.

In illaudata laudantes.

Ingentes Galatûm ſemermi milite turmas,
Spem præter trepidus fuderat Antiochus,
Lucarum cùm ſæua boum vis, ira proboſcis,
Tum primùm hoſtiles corripuiſſet equos.
Ergo trophæa locans Elephantis imagine pinxit,
Inſuper & ſocijs occîderamus ait,
Bellua ſeruaſſet ni nos fœdiſsima barrus.
Vt ſuperaſſe iuuat, ſic ſuperaſſe pudet.

In momentaneam felicitatem.

Aëriam propter creuiſſe Cucurbita pinum
Dicitur: & grandi luxuriaſſe coma.
Cùm ramos complexa, ipſumq́; egreſſa cacumen,
Se præſtare alijs credidit arboribus.
Cui pinus: Nimiùm breuis eſt hæc gloria. nam te
Protinus adueniet quæ malè perdet hyems.

PV

Ex damno alterius, alterius vtilitas.

Dum ſæuis ruerent in mutua vulnera telis,
Vngue leæna ferox, dente timendus aper,
Accurrit vultur ſpectatum, & prandia captat.
Gloria victoris, præda futura ſua eſt.

Bonis auſpicijs incipiendum.

Auſpicijs rès cœpta malis, bene cedere neſcit.
Felici quæ ſunt omine facta, iuuant.
Quicquid agis, muſtella tibi ſi occurrat, omitte;
Signa malæ hæc ſortis beſtia praua gerit.

Nil reliqui.

Scilicet hoc deerat,poſt tot mala denique noſtris
Locuſtæ vt raperent,quicquid ineſſet,agris.
Vidimus innumeras Euro duce tendere turmas,
Qualia non Atylæ,caſtráue Xerxis erant.
Hæ fœnum,milium, ſarra omnia conſumpſerunt,
Spes & in anguſto eſt,ſtant niſi vota ſuper.

Malè parta, malè dilabuntur.

Miluus edax, nimiæ quem nauſea torſerat eſcæ,
Hei mihi mater ait viſcera ab ore fluunt.
Illa autem: quid fles? cur hæc tua viſcera credas,
Qui rapto viuens, ſola aliena vomis?

Semper preſto eſſe infortunia.

Ludebant parili tres olim ætate puellæ
Sortibus: ad Stygias quæ prior iret aquas.
Aſt cui iactato malè ceſſerat alea talo,
Ridebat ſortis cæca puella ſuæ.
Cùm ſubitò icta caput labente eſt mortua tecto,
Soluit & audacis debita fata ioci.
Rebus in aduerſis mala ſors non fallitur: aſt in
Fauſtis, nec precibus, nec locus eſt manui.

Remedia in arduo, mala in prono eſſe.

Aetherijs poſtquàm deiecit ſedibus Aten
Iuppiter: heu vexat quàm mala noxa viros?
Euolat hæc pedibus celer, & pernicibus alis,
Intactumq́; nihil caſibus eſſe ſinit.
Ergo Litæ, proles Iouis, hanc comitantur euntem,
Sarturæ quicquid fecerit illa mali.
Sed quia ſegnipedes, luſcæ, laſſæq́; ſenecta,
Nil niſi pòſt, longo tempore reſtituunt.

HONOR.

Ex arduis perpetuum nomen.

Crediderat platani ramis ſua pignora paſſer,
Et bene: ni ſæuo viſa dracone forent.
Glutijt hic pullos omnes, miſeramq; parentem
Saxeus, & tali dignus obire nece.
Hæc, niſi mentitur Calchas, monumenta laboris
Sunt longi, cuius fama perennis erit.

Ex literarum ſtudijs immortalitatem acquiri.

Neptuni tubicen, cuius pars vltima cetum,
Aequoreum facies indicat eſſe Deum:
Serpentis medio Triton comprenditur orbe,
Qui caudam inſerto mordicus ore tenet.
Fama viros animo inſignes, præclaraq́; geſta
Proſequitur: toto mandat & orbe legi.

Tumulus Ioannis Galeacij Vicecomitis, primi Ducis Mediol.

Pro tumulo pone Italiam, pone arma, Duceſq́;,
Et mare, quod geminos mugii aduſq́; ſinus.
Adde his barbariem conantem irrūpere fruſtra,
Et mercede emptas in fera bella manus.
Anguiger eſt ſummo ſiſtens in culmine, dicat:
Quis paruis magnam me ſuperimpoſuit?

Optimus ciuis.

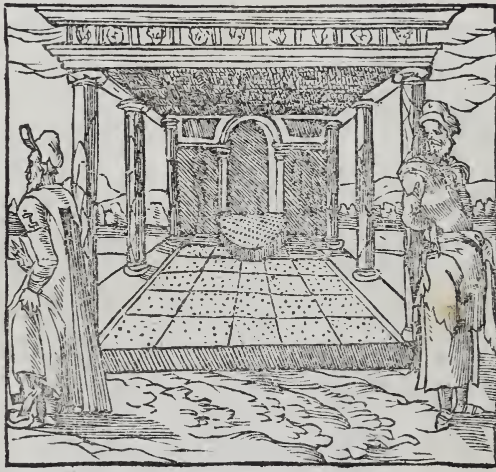
Dum iuſtis patriã Thraſybulus vindicat armis,
Dumq́; ſimultates ponere quemque iubet,
Concors ordo omnis magni inſtar muneris, illi
Palladiæ ſertum frondis habere dedit.
Cinge comã Thraſybule, geras hũc ſolus honorem,
In magna nemo eſt æmulus vrbe tibi.

Strenuorum immortale nomen.

Aeacidæ tumulum Rhœtæo in littore cernis,
Quem plerunque pedes viſitat alba Thetis.
Obtegitur ſemper viridi lapis hic amarantho,
Quòd nunquàm herois ſit moriturus honos.
Hic Graiũ murus,magni nex Hectoris. Haud plus
Debet Mæonidæ,quàm ſibi Mæonides.

Nobiles & generoſi.

Aurea Cæcropias nectebat fibula veſtes:
Cui coniuncta tenax dente cicada fuit.
Calceus Arcadico ſuberat cui lunula ritu,
Geſtatur patribus mullea Romulidis:
Indigenas quòd ſe adſererent: hæc ſigna tulerunt
An:iqua illuſtres nobilitate viri.

Duodecim certamina Herculis.

Ἀλληγορικῶς.

Roboris inuicti ſuperat facundia laudes:
Dicta Sophiſtarum laqueosq́ reſoluit inanes.
Non furor, aut rabies virtute potentior vlla eſt.
Continuum ob curſum ſapienti opulentia cedit.

Spernit

Spernit auaritiam,nec rapto aut fœnore gaudet.
Vincit,fœmineos ſpoliatq; inſignibus actus.
Expurgat ſordes,& cultum mentibus addit.
Illicitos odit coitus,abigitq; nocentes.
Barbaries,feritasq; dat impia denique pœnam.
Vnius virtus collectos diſſipat hoſtes.
Inuehit in patriam externis bona plurima ab oris.
Docta per ora virũ volat,& non interit vnquam.

In nothos.

Herculeos ſpurij ſemper celebretis honores:
Nam veſtri princeps ordinis ille fuit.
Nec prius eſſe deus potuit, quàm ſugeret infans
Lac, ſibi quod fraudis neſcia Iuno dabat.

Imparilitas.

Vt ſublime volans tenuem ſecat aëra falco,
Vt paſcuntur humi graculus, anſer, anas:
Sic ſummũ ſcandit ſuper æthera Pindarus ingẽs,
Sic ſcit humi tantùm ſerpere Bacchilydes.

In deſciſcentes.

Quòd ſine egregios turpi maculaueris orſus,
In noxamq́; tuum verteris officium,
Feciſti, quod capra, ſui mulctraria lactis
Cùm ferit, & proprias calce profundit opes.

Aemulatio impar.

Altiuolam miluus comitatur degener harpam,
Et prædæ partem ſæpe cadentis habet.
Mullum proſequitur qui ſpretas ſargus ab illo,
Præteritasq; auidus deuorat ore dapes.
Sic mecum Oenocrates agit: at deſerta ſtudentum
Vtitur hoc lippo curia tanquam oculo.

Albutij ad Alciatũ, ſuadentis vt de tumultibus Italicis ſe ſubducat: & in Gallia profiteatur.

Quæ dedit hos fructus arbor, cœlo aduena noſtro,
Venit ab Eoo Perſidis axe prius:
Translatu facta eſt melior: quæ noxia quondam
In patria: hîc nobis dulcia poma gerit.
Fert folium linguæ, fert poma ſimillima cordi,
Alciate hinc vitam degere diſce tuam.
Tu procul à patria in pretio es maiore futurus:
Multùm corde ſapis, nec minus ore vales.

PRINCEPS.

Princeps ſubditorum incolumitatem procurans.

Titanij quoties conturbant æquora fratres,
Tum miſeros nautas anchora iacta iuuat.
Hanc pius erga homines Delphin cōplectitur: imis
Tutius vt poſſit figier illa vadis.
Quàm decet hæc memores geſtare inſignia Reges?
Anchora quod nautis, ſe populo eſſe ſuo?

In Senatum boni principis.

DIALOGISMVS.

Effigies manibus truncæ ante altaria diuûm
Hic reſident: quarum lumine capta prior.
Signa Poteſtatis ſummæ, Sanctiq; Senatus
Thebanis fuerant iſta reperta viris.
Cur reſident? Quia mēte graues decet eſſe quieta
Iuridicos: animo nec variare leui.
Cur ſine ſunt manibus? Capiant ne xenia: nec ſe
Pollicitis flecti muneribúsue ſinant.
Cæcus at eſt princeps. quòd ſolis auribus, abſq;
Affectu, conſtans iuſſa Senatus agit.

Quod non capit Chriſtus, rapit fiſcus.

Exprimit humentes, quas iam madefecerat antè
Spongiolas, cupidi Principis arcta manus.
Prouehit ad ſummum fures: quos déinde coërcet,
Vertat vt in fiſcum quæ malè parta ſuum.

Opulentia tyranni paupertas ſubiectorum.

Humani quod ſplen eſt corporis, in populi re
Hoc Cæſar fiſcum dixerat eſſe ſuum.
Splene aucto, reliqui tabeſcunt corporis artus.
Fiſco aucto, arguitur ciuica pauperies.

Conſiliarij Principum.

Heroum genitos, & magnum fertur Achillem
In ſtabulis Chiron erudijſſe ſuis.
Semiferum doctorem, & ſemiuirum centaurum,
Aßideat quiſquis regibus, eſſe decet.
Eſt fera, dum violat ſocios, dum proterit hoſtes:
Eſtq́; homo, dum ſimulat ſe populo eſſe pium.

Principis clementia.

Veſparũ quòd nulla vnquam Rex ſpicula figet:
Quodq́; aliјs duplo corpore maior erit.
Arguet imperium clemens, moderataq́; regna,
Sanctaq́; iudicibus credita iura bonis.

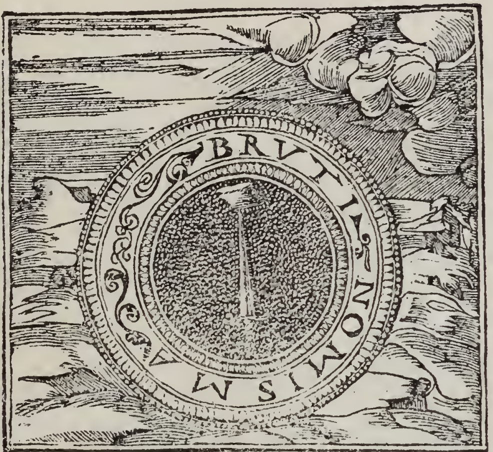
RESPVBLICA.

Salus publica.

Phœbigena erectis Epidaurius inſidet aris,
Mitis, & immani conditur angue Deus.
Accurrunt ægri, veniatq́ ſalutifer orant:
Annuit, atque ratas efficit ille preces.

Reſpublica liberata.

Cæſaris exitio, ceu libertate recepta,
Hæc ducibus Brutis cuſa moneta fuit.
Enſiculi in primis, quēis pileus inſuper adſtat,
Qualem miſſa manu ſeruitia accipiunt.

VITA.

In vitam humanam.

Plus ſolito humanæ nunc defle incommoda vitæ,
Heraclite: ſcatet pluribus illa malis.
Tu rurſus (ſi quando aliâs) extolle cachinnum
Democrite: illa magis ludicra facta fuit.
Intereà hæc cernens meditor, qua denique tecum
Fine fleam, aut tecum quomodo ſplene iocer.

Aere quandoque ſalutem redimendam.

Et pedibus ſegnis, tumida & propendulus aluo,
Hac tamen inſidias effugit arte fiber.
Mordicus ipſe ſibi medicata virilia vellit,
Atque abicit, ſeſe gnarus ob illa peti.
Huius ab exemplo diſces non parcere rebus,
Et vitam vt redimas, hoſtibus æra dare.

MORS.

Cum laruis non luctandum.

Aeacidæ moriens percuſſu cuſpidis Hector,
Qui toties hoſtẽis vicerat antè ſuos:
Comprimere haud potuit vocẽ, inſultantibus illis,
Dum curru, & pedibus nectere vincla [a] parãt.
Diſtrahite vt libitum eſt: ſic caſſi luce leonis
Conuellunt barbam vel timidi lepóres.

De Morte, & Amore.

Errabat ſocio Mors iuncta Cupidine. ſecum
Mors pharêtras, paruus tela gerebat Amor.
Diuertêre ſimul, ſimul vna & nocte cubârunt,
Cæcus Amor, Mors hoc tempore cæca fuit.
Alter enim alterius malè ꝓuida ſpicula ſumpſit:
Mors aurata, tenet oſſea tela puer.
Debuit inde ſenex qui nunc Acheronticus eſſe:
Ecce amat, & capiti florea ſerta parat.
Aſt ego mutato quia Amor me perculit arcu,
Deficio: inijciunt & mihi fata manum.
Parce puer, Mors ſigna tenens victricia parce.
Fac ego amem: ſubeat fac Acheronta ſenex.

In formoſam fato præreptam.

Cur puerũ Mors auſa dolis es carpere Amorem?
Tela tua vt iaceret: dum propriæ eſſe putat.

In mortem præproperam.

Qui teneras forma allexit, torſitq́; puellas,
Pulchrior, & tota nobilis vrbe puer,
Occîdit ante diem, nulli mage flendus (Areſti)
Quàm tibi, cui caſto iunctus amore fuit.
Ergo illi tumulum tanti monumenta doloris
Aſtruis: & querulis vocibus aſtra feris.
Me ſine abis dilecte? neque amplius ibimus vnà?
Nec mecum in ſtudijs ocia grata teres?
Sed te terra teget, ſed fati, Gorgonis ora,
Delphinesq́; tui ſigna dolenda dabunt.

Terminus.

Quadratum inſoditur firmiſſima teſſera ſaxum
Stat cirrata ſuper pectore imago tenus,
Et ſeſe nulli profitetur cedere, talis
Terminus eſt, homines qui ſcopus vnus agit.
Eſt immota dies, præfixaq; tempora fatis,
Deq; ferunt primis vltima iudicium.

Opulenti hæreditas.

Patroclum falſis rapiunt hinc Troës in armis,
Hinc ſocij, atque omnis turba Pelaſga vetat.
Obtinet exuuias Hector, Græciq; cadauer.
Hæc fabella agitur, cùm vir opimus obit.
Maxima rixa oritur, tandem ſed tranſigit hæres,
Et coruis aliquid, vulturijſq; ſinit.

AMICITIA.

Amicitia etiam poſt mortem durans.

Arentem ſenio, nudam quoque frondibus vlmum,
Complexa eſt viridi vitis opaca coma.
Agnoſcitq́; vices naturæ: & grata parenti
Officij reddit mutua iura ſuo.
Exemploq́; monet, tales nos quærere amicos,
Quos neque diſiungat fœdere ſumma dies.

Mutuum auxilium.

Loripedem ſublatum humeris fert lumine captus:
Et ſocij hæc oculis munera retribuit.
Quo caret alteruter, concors ſic præſtat vterq;,
Mutuat hic oculos, mutuat ille pedes.

Auxilium nunquàm deficiens.

Bina pericla vnis effugi ſedulus armis,
Cùm premererq́; ſôlo, cùm premererq́; ſalo.
Incolumem ex acie clypeus me præſtitit. idem
Nauifragum apprenſus littora aduſque tulit.

Gratiæ.

Tres Charites Veneri aſſiſtunt, dominamq; ſequuntur,
Hincq; voluptates, atque alimenta parant.
Lætitiam Euphroſyne, ſpecioſum Aglaia nitorem,
Suadela eſt Pithus, blandus & ore lepos.
Cur nudæ? mentis quoniam candore venuſtas
Conſtat, & eximia ſimplicitate placet.

An quia nil referunt ingrati: atq; arcula inanis,
Eſt charitum? qui dat munera, nudus eget.
Addita cur nuper pedibus talaria? bis dat
Qui citò dat. minimi gratia tarda pretij eſt.
Implicitis vlnis cur vertitur altera? gratus
Fœnerat. huic remanent vna abeunte duæ.
Iuppiter ijs genitor, cœli de ſemine diuas
Omnibus acceptas edidit Eurynome.

HOSTILITAS.

In detractores.

Audent flagriferi matulæ, ſtupidiq; magiſtri
Bilem in me impuri pectoris euomere:
Quid faciam? reddámne vices? ſed nónne cicadam
Ala vna obſtreperam corripuiſſe ferar?
Quid prodeſt muſcas operoſis pellere flabris?
Negligere eſt ſatius, perdere quod nequeas.

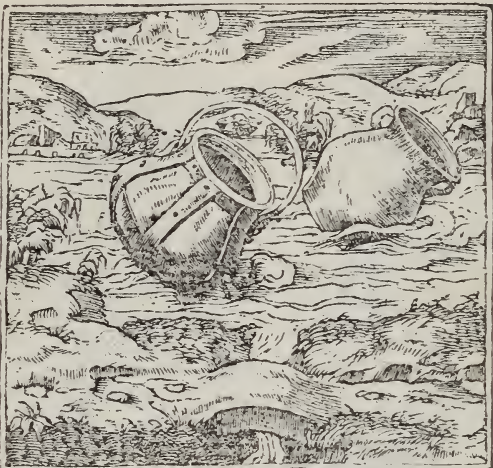
Inanis impetus.

Lunarem noctu (vt ſpeculum) canis inſpicit orbem:
Seq́, videns, altum credit ineſſe canem,
Et latrat: ſed fruſtra agitur vox irrita ventis,
Et peragit curſus ſurda Diana ſuos.

Aliquid mali, propter vicinum malum.

Προσωποποιΐα.

Raptabat torrens ollas, quarum vna metallo,
Altera erat figuli terrea facta manu.
Hanc igitur rogat illa: velit ſibi proxima ferri:
Iuncta vt præcipites vtraque ſiſtat aquas.
Cui lutea, Haud nobis tua ſunt commercia curæ,
Ne mihi proximitas hæc mala multa ferat.
Nam ſeu te nobis, ſeu nos tibi conferat vnda:
Ipſa ego te fragilis ſoſpite ſola terar.

In eum qui truculentia ſuorum perierit.

PROSOPOPEIA.

Delphinem inuitum me in littora compulit æſtus,
Exemplum infido quanta pericla mari.
Nam ſi nec proprijs Neptunus parcit alumnis,
Quis tutos homines nauibus eſſe putet?

Εχθρῶν ἄδωρα δῶρα, In dona hoſtium.

Bellorum cœpiſſe ferunt monumenta viciſsim
Scutiferum Aiacem, Hectoraq; Iliacum.
Balthea Priamides, rigidū Thelamonius enſem,
Inſtrumenta ſuæ cœpit vterque necis.
Enſis enim Aiacem cōfecit, at Hectora functum
Traxêre Aemonijs cingula nexa rotis.
Sic titulo obſequij, quæ mittunt hoſtibus hoſtes
Munera, venturi præſcia fata ferunt.

A minimis quoque timendum.

Bella gerit Scarabæus, & hoſtem prouocat vltrò,
Robore & inferior, conſilio ſuperat.
Nam plumis aquilæ clàm ſe neq; cognitus abdit,
Hoſtilem vt nidum ſumma per aſtra petat.
Ouaq; confodiens, prohibet ſpem creſcere prolis.
Hocq; modo illatum dedecus vltus abit.

Obnoxia infirmitas.

Piſciculos orata rapit medio æquore ſardas,
Ni fugiant pauidæ, ſumma mariſq; petant.
Aſt ibi ſunt mergis fuliciſq; voracibus eſca.
Eheu intuta manens vndique debilitas.

Vel poſt mortem formidoloſi.

Cætera muteſcent, coriumq́; ſilebit ouillum,
Si confecta lupi tympana pelle ſonent.
Hanc mēbrana ouium ſic exhorreſcit, vt hoſtem,
Exanimis quamuis non ferat exanimem.
Sic cute detracta Ciſchas, in tympana verſus,
Bœhemos potuit vincere pontifices.

VINDICTA.

Iuſta vindicta.

Dum reſidet Cyclops ſinuoſi in faucibus antri,
Hæc ſecum teneras concinit inter oues.
Paſcite vos herbas: ſocijs ego paſcar Achiuis,
Poſtremumq́; Vtin viſcera noſtra ferent.
Audijt hæc Itachus, Cyclopaq́; lumine caſſum
Reddidit. En pœnas vt ſuus author habet?

Iuſta vltio.

Raptabat volucres captum pede coruus in auras
Scorpion, audaci præmia parta gulæ.
Aſt ille infuſo ſenſim per membra veneno,
Raptorem in ſtygias compulit vltor aquas.
O riſu res digna. alijs qui fata parabat,
Ipſe perit: proprijs ſuccubuitq́ dolis.

Parem delinquentis,& ſuaſoris culpam eſſe.

Præconem lituo perflantem claſsica, victrix
Captiuum in tetro carcere turba tenet.
Queis ille excuſat: quòd nec ſit ſtrenuus armis,
Vllius aut ſæuo læſerit enſe latus.
Huic illi: Quin ipſe magis timidiſsime peccas,
Qui clangore alios æris in arma cies.

Alius peccat, alius plectitur.

Arripit vt lapidem catulus, morſuq́, fatigat,
Nec percuſſori mutua damna facit.
Sic plerique ſinunt veros elabier hoſteis.
Et quos nulla grauat noxia, dente petunt.

Inſani gladius.

Setigeri medius ſtabat gregis enſifer Aiax,
Cæde ſuum, credens cædere Tantalidas.
Hoſtia ſic tanquam ſus ſuccedanea pœnas
Pro Laërtiade, pro caueaq́; dabat.
Neſcit obeſſe ſuis furor hoſtibus, errat ab ictu,
Conſilijq́; impos in ſua damna ruit.

PAX.

Turrigeris humeris, dentis quoq; barrus eburni,
Quì ſuperare ferox Martia bella ſolet,
Suppoſuit nunc colla iugo: ſtimulisq; ſubactus,
Cæſareos currus ad pia templa vehit.
Vel fera cognoſcit concordes vndique gentes.
Proiectisq; armis munia pacis obit.

Ex bello pax.

En galea, intrepidus quam miles geſſerat: & quæ
Sæpius hoſtili ſparſa cruore ſuit.
Parta pace apibus tenuis conceßit in vſum
Alueoli: atque fauos grataq; mella gerit.
Arma procul iaceant: fas ſit tunc ſumere bellum:
Quando aliter pacis non potes arte frui.

Ex pace vbertas.

Grandibus ex ſpicis tenues contexe corollas,
Quas circum alterno palmite vitis eat.
His comptę Halcionet trãquilli in marmoris vnda
Nidificant, pullos inuolucresq́; fouent.
Lætus erit Cereri, Baccho quoque fertilis annus,
Aequorei ſi rex alitis inſtar erit.

Doctos doctis obloqui nefas eſſe.

Quid rapis heu Progne vocalem ſæua Cicadam,
Pignoribusq́; tuis fercula dira paras?
Stridula ſtridentem, vernam verna, hoſpita lædis
Hoſpitam, & aligeram penniger ales auem?
Ergo abice hanc prædam. nã muſica pectora ſummum eſt
Alterum ab alterius dente perire nefas.

Eloquentia Fortitudine præſtantior.

Arcum læua tenet: rigidam fert dextera clauam,
Contegit & Nemees corpora nuda leo.
Herculis hæc igitur facies. non conuenit illud
Quòd vetus & ſenio tempora cana gerit.
Quid quod lingua illi leuibus traiecta cathenis,
Quẽis fiſſa faciles allicit aure viros?
Anné quòd Alciden lingua non robore Galli
Præſtantem, populis iura dediſſe ferunt?
Cedunt arma togæ, & quamuis duriſſima corda
Eloquio pollens ad ſua vota trahit.

Facundia difficilis.

Antidotum Aeææ medicata in pocula Circes
Mercurium hoc Ithaco fama dediſſe fuit.
Moly vocant, id vix radice euellitur atra,
Purpureus: ſed flos, lactis & inſtar habet.
Eloquij candor facundiaq́; allicit omnes:
Sed multi res eſt tanta laboris opus.

Antiquiſsima quæque commentitia.

APOLOGESIS.

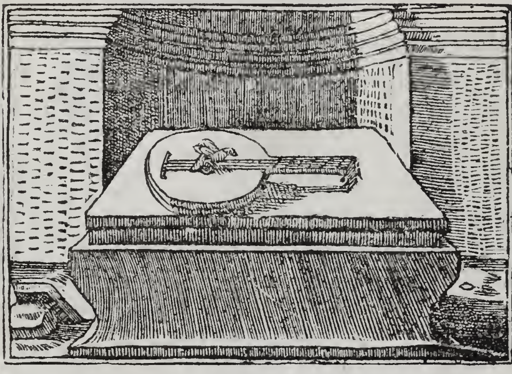
Pellenæ ſenex, cui forma eſt hiſtrica, Proteu,
Qui modò membra viri fers, modò mēbra feri.
Dic age, quæ ſpecies ratio te vertit in omnes,
Nulla ſit vt vario certa figura tibi?
Signa vetuſtatis, primæui & præfero ſecli:
De quo quiſque ſuo ſomniat arbitrio.

Inſignia Poëtarum.

Gentiles clypeos ſunt qui in Iouis alite geſtant,
Sunt quibus aut Serpens, aut Leo ſigna ferunt.
Dira ſed hæc Vatum fugiant animalia ceras,
Doctaq; ſuſtineat ſtemmata pulcher Olor.
Hic Phœbo ſacer, & noſtræ regionis alumnus:
Rex, olim veteres ſeruat adhuc titulos.

Muſicam Dijs curæ eſſe.

Locrenſis poſuit tibi Delphice Phœbe cicadam
Eunomus hanc, palmæ ſigna decora ſuæ.
Certabat plectro Sparthyn commiſſus in hoſtem,
Et percuſſa ſonum pollice fila dabant.
Trita fides rauco cœpit cùm ſtridere bombo,
Legitimum harmonies & vitiare melos,
Tum Citharæ argutans ſuauis ſeſe intulit ales,
Quæ fractam impleret voce cicada fidem.
Quæq; allecta, ſoni ad legem deſcendit ab altis
Saltibus, vt nobis garrula ferret opem.
Ergo tuæ vt firmus ſtet honos (ô ſancte) cicadæ,
Pro cithara hic fidicen æneus ipſa ſedet.

Litera occidit, ſpiritus viuificat.

Vipereos Cadmus dentes vt credidit aruis,
Seuit & Aonio ſemina dira ſôlo:
Terrigenûm clypeata cohors exorta virorum eſt,
Hoſtili inter ſe qui cecidêre manu.
Euaſêre quibus monitu Tritonidos armis
Abiectis data pax, dextraq́; iuncta fuit.
Primus Agenorides elemēta, notaſq́; magiſtris
Tradidit, ijs ſuauem iunxit & harmoniam.
Quorum diſcipulos contraria plurima vexant,
Non niſi Palladia quæ dirimuntur ope.

Dicta ſeptem ſapientum.

Hæc habeas: ſeptem Sapientum effingere dicta,
Atque ea picturis qui celebrare velis.
Optimus in rebus modus eſt (Cleobulus vt inquit,)
Hoc trutinæ examen, ſiue libella docet.
Noſcere ſe Chilon Spartanus quenque iubebat.
Hoc ſpecula in manibus, vtraq́; ſumpta dabũt.

Quod Periander ait, fræna adde Corinthius iræ:
Pulegium admotum naribus efficiet.
Pittacus at ne quid (dixit) nimis. hæc eadem aiunt,
Contracto qui gith ore liquefaciunt.
Reſpexiſſe Solon finem iubet. vltimus agris,
Terminus, haud magno ceſſerit ipſe Ioui.
Heu quàm vera Bias, Eſt copia magna malorum:
Muſmoni inſideat effice Sardus eques.
Ne præs eſto (Thales dixit) ſic illita viſco
In laqueos ſociam parra, meropsq́ trahit.

IGNORANTIA.

Submouendam ignorantiam.

Διαλογισμός.

Quod mõſtrũ id? Sphinx eſt. Cur cãdida virginis ora,
Et volucrum pennas, crura leonis habet?
Hanc faciem aſſumpſit rerum ignorantia: tanti
Scilicet eſt triplex cauſa & origo mali.
Sunt quos ingeniũ leue, ſunt quos blanda voluptas,
Sunt & quos faciunt corda ſuperba rudes.
At quibus eſt notum, quid Delphica littera poſsit:
Præcipitis monſtri guttura dira ſecant.
Nãq; vir ip̄e, bipesq́;, tripesq́; & quadrupes idẽ eſt,
Primaq́; prudentis laurea, noſſe virum.

Mentem, non formam plus pollere.

Ingreſſa vulpes in Choragi pergulam,
Fabrè expolitum inuenit humanum caput,
Sic eleganter fabricatum, vt ſpiritus
Solùm deeſſet, cæteris viuiſceret.
Id illa cùm ſumpſiſſet in manus, ait:
Hoc quale caput eſt, ſed cerebrum non habet.

Diues indoctus.

Tranat aquas reſidẽs precioſo in vellere Phrixus,
Et flauam impauidus per mare ſcandit ouem.
Ecquid id eſt? vir ſenſu hebeti, ſed diuite gaza,
Coniugis aut ſerui quem regit arbitrium.

MATRIMONIVM.

In fidem vxoriam.

Ecce puella, viro quæ dextra iungitur. Ecce
Vt ſedet: vt catulus luſitat ante pedes?
Hæc fidei eſt ſpecies: Veneris quã ſi educat ardor,
Malorum in læua non malè ramus erit.
Poma etenim Veneris ſunt, ſic Schenëida vicit
Hippomenes. petijt ſic Galathea virum.

Reuerentiam in matrimonio requiri.

Cùm furit in Venerem:pelagi ſe in littore ſiſtit
Vipera:& ab ſtomacho dira venena vomit.
Murænamq́; ciens,ingentia ſibila tollit,
At ſubitò amplexus appetit illa viri.
Maxima debetur thalamo reuerentia,coniunx
Alternum debet coniugi & obſequium.

In fœcunditatem ſibi ipſi damnoſam.

Ludibrium pueris lapides iacientibus,hoc me
In triuio poſuit ruſtica cura nucem.
Quæ laceris ramis perſtrictoq́; ardua libro,
Certatim fundis per latus omne petor.
Quid ſterili poſſet contingere turpius? eheu,
Infelix:fructus in mea damna fero.

Amor filiorum.

Ante diem vernam boreali cana palumbes
Frigore nidificat, præcoqua & oua fouet:
Mollius & pulli vt iaceant, ſibi vellicat alas,
Quēis nuda hyberno deficit ipſa gelu.
Fcꝗd Colchi pudet, vel te Procne improba? mortē
Cùm volucris propriæ prolis amore ſubit?

Pietas filiorum in parentes.

Per medios hoſteis patriæ, cùm ferret ab igne
Aeneas humeris dulce parentis onus.
Parcite (dicebat) vobis ſene adorea rapto
Nulla erit: erepto ſed patre ſumma mihi.

Mulieris famam, non formam, vulgatam eſſe oportere.

DIALOGISMVS.

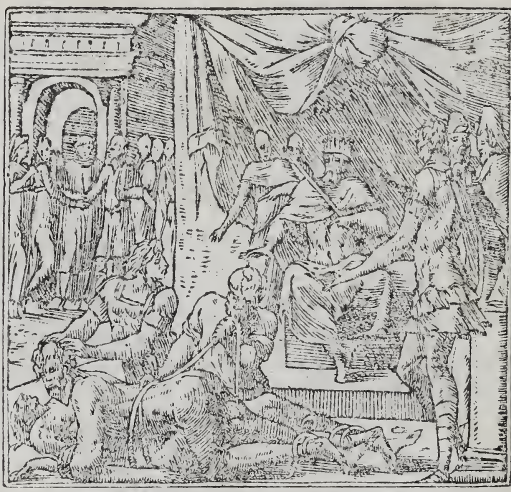
Alma Venus quænã hæc facies, quid denotat illa
Teſtudo, molli quam pede Diua premis?
Me ſic effinxit Phidias, ſexumq; referri
Fœmineum, noſtra iuſsit ab effigie.
Quodq; manere domi, & tacitas decet eſſe puellas,
Suppoſuit pedibus talia ſigna meis.

In pudoris ſtatuam.

Penelope deſponſa ſequi cupiebat Vlyſſem,
Ni ſecum Icarius mallet habere pater.
Ille Ithacam, hic offert Sparten. manet anxia virgo.
Hinc pater, inde viri mutuus vrget amor.
Ergo ſedens velat vultus, obnubit ocellos.
Iſta verecundi ſigna pudoris erant.
Quēis ſibi prælatum Icarius cognouit Vlyſſem,
Hocq́ pudori aram ſchemate conſtituit.

Nupta contagioſo.

Dij meliora pijs (Mezenti) cur age ſic me
Compellas? èmptus quòd tibi dote gener.
Gallica, quem ſcabies dira & mentagra perurit:
Hoc eſt quidnam aliud (dic mihi ſæue pater)
Corpora corporibus, quàm iungere mortua viuis,
Efferaq; Etruſci facta nouare ducis?

ARBORES
Cupreſſus.

Indicat effigies metæ, nomenq́; Cupreſsi
Tractandos parili conditione ſuos.

ALIVD.

Funeſta eſt arbor, procerum monumēta Cupreſſus,
Quale Apium plebis, comere fronde ſolet.

ALIVD.

Pulchra coma eſt, pulchro digeſtæq́; ordine frōdes,
Sed fructus nullos hæc coma pulchra gerit.

Quercus.

Grata Ioui eſt quercus, qui nos ſeruatq́;, fouetq́;,
Seruanti ciuem querna corona datur.

ALIVD.

Glande aluit veteres, ſola nunc proficit vmbra,
Sic quoque ſic arbos officioſa Iouis.

Salix.

Quòd frugiſperdem ſalicem vocitârit Homerus,
Cliterijs homines moribus abſimilat.

Abies.

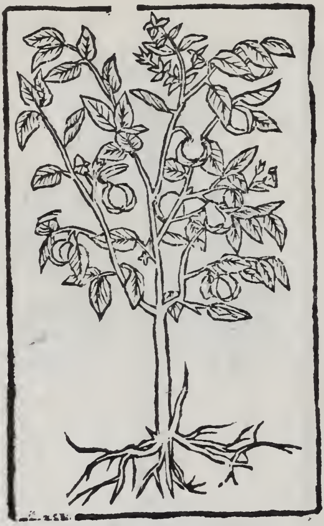
Apta fretis abies in montibus editur altis:
Eſt & in aduerſis maxima commoditas.

Picea.

At picea emittat nullos quòd ſtirpe ſtolones:
Illius eſt index, qui ſine prole perit.

Cotonea.

Poma nouis tribui debere Cydonia nuptis
Dicitur antiquus conſtituiſſe Solon.
Grata ori & ſtomacho cùm ſint, vt & halitus illis
Sit ſuauis, blandus manet & ore lepos.

Hedera.

Haud quaquã areſcẽs hederæ eſt arbuſcula, Ciſſo
Quæ puero Bacchum dona dediſſe ferunt:
Errabunda, procax, auratis fulua corymbis,
Exterius viridis, cætera pallor habet.
Hinc aptis vates cingunt ſua tempora ſertis:
Palleſcunt ſtudijs, laus diuturna viret.

Ilex.

Duritie nimia quòd ſeſe rumperet ilex,
Symbola ciuilis ſeditionis habet.

Malus medica.

Aurea ſunt Veneris poma hæc: iucundus amaror
Indicat, eſt Græcis ſic γλυκυπίκρος amor.

Buxus.

Perpetuò viridis, criſpoq́ cacumine buxus,
Vnde eſt diſparibus fiſtula facta modis,
Delitijs apta eſt teneris, & amantibus arbor.
Pallor ineſt illi, pallet & omnis amans.

Morus.

Serior at Morus nunquàm niſi frigore lapſo
Germinat:& ſapiens nomina falſa gerit.

Amygdalus.

Cur properans folijs præmittis amygdale flores?
Odi pupillos præcocis ingenij.

Laurus.

Præſcia venturi laurus fert ſigna ſalutis.
Subdita puluillo ſomnia vera facit.

A L V D.

Debetur Carolo ſuperatis laurea Pœnis:
Victrices ornent talia ſerta comas.

Populus alba.

Herculeos crines bicolor quòd populus ornet,
Temporis alternat noxq́; diesq́; vices.

INDEX EMBLEMATVM

IN IOCOS COMMVNES DIGESTORVM.

EMBL. DEDIC.

Ad illuſtriſsimum Maximilianum &c. 7
Mediolanum 8
Nunquam procraſtinandum 9

DEVS, SIVE RELIGIO.

In Deo lætandum 10
Sapientia humana, ſtultitia eſt apud Deum 11
Ficta Religio 12
Non tibi, ſed religioni. 13
Quà Dij vocant, eundum 14

VIRTVTES.

FIDES.

Fidei Symbolum 15
Fœdera 16
Silentium 17
Non vulganda conſilia 18
Nec quæſtioni quidem cedendum 19

PRVDENTIA.

Conſilio, ac virtute Chimæram ſuperari: id eſt, fortiores, & deceptores 20
Vigilantia, & cuſtodia 21
Νῆφε καὶ μέμνης ἀπιστεῖν ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν
ἢ παρέβην? Τί δὲ ἔρεξα? Τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθην 23
Prudentes 24
Prudẽs, magis quàm loquax 25
Maturandum 26
In deprehenſum 27
Cuſtodiendas virgines 28
Vino Prudentiam augeri 29
Prudentes vino abſtinent 30
In ſtatuam Bacchi 31
Gramen 33

IVSTITIA.

Nec verbo, nec facto quẽquam lædendum 34
Tandem, tandem Iuſtitia obtinet 35
Etiam ferociſsimos domari 36
Gratiam referendam 37
Abſtinentia 38
Bonis à diuitibus nihil timendum 39

FORTITVDO.

Signa fortium 40
Ἀνέχου καὶ ἀπέχου 41
In adulari neſcientes 42
Obdurãdũ aduerſus vrgẽtia 43
Omnia mea mecum porto 44

CONCORDIA.

Concordiæ Symbolum 45
Concordia 46
Concordia inſuperabilis 47
Vnum nihil, duos plurimum poſſe 48
Firmiſsima cõuelli nõ poſſe 49

SPES.

Spes proxima 50

P 3

In ſimulachrum Spei 51
In dies meliora 53
Illicitum non ſperandum 54
PVDICITIA. 55

VITIA.

PERFIDIA.

In Victoriam dolo partam 56
In fraudulentos 57
Dolus in ſuos 58
Maledicentia 59
In receptatores ſicariorum 60
In adulatores 61
Ei qui ſemel ſua prodegerit, aliena credi, non oportere 62

STVLTITIA.

Temeritas 63
Furor, & rabies 64
In temerarios 65
In eos qui ſupra vires quicquam audent 66
Impoſsibile 67
Cuculi 68
Veſpertilio 69
Aliud 70
Ira 71
In eum, qui ſibijpſi damnum apparat 72
Fatuitas 73
Obliuio paupertatis 74

SVPERBIA.

Superbia 75
Impudentia 76
Philautia 77
Garrulitas 78

INVIDIA.

Inuidia 79

LVXVRIA.

Luxuria 80
Luxurioſorum opes 81
Tumulus Meretricis 82
In amatores Meretricum 83
Cauendum à Meretricibus 84
Aniuletum Veneris 85
Inuiolabiles telo Cupidinis 86
Laſciuia 87

DESIDIA.

Deſidia 88
Deſidiam abijciendam 89
In facilè à Virtute deſciſcentes 90
Ignaui 91

AVARITIA.

Auaritia 92
In auaros 93
In Aulicos 94
In Sordidos 95
In diuites publico malo 96
In auaros, Vel quib⁹ melior cõditio ab extraneis offertur 97

GVLA.

Gula 98
Ocni effigies 99
In Paraſitos 100
Paruam culinã duobus ganeonibus non ſufficere 101
Captiuus ob gulam 102
In Garrulum, & Guloſum 103
Natura 104

DOCTORVM AGNOMINA. 104

Vis Naturæ 106
Ars Naturam adiuuat 107
In Iuuentam 108

In quatuor tempora anni 109

ASTROLOGIA.

Scyphus Neſtoris 110
Quæ ſupra nos,nihil ad nos 112
In Aſtrologos 113
Qui alta cōtēplātur cadere 114

AMOR.

Potētiſsimus affectus Amor 115
Potentia amoris 116
Vis amoris 117
In ſtudioſum amore captū 118
Αντέρως. id eſt,amor virtutis 119
Αντέρως. Amor Virtutis alium Cupidinem ſuperans 120
Dulcia quādoq; amara fieri 121
Ferè ſimile,ex Theocrito 122
In ſtatuam Amoris 123
In obliuionem patriæ 125
Sirenes 126
Senex puellam amans 127
Colores 128

FORTVNA.

Virtuti Fottuna comes 130
Fortuna Virtutem ſuperans 131
Paupertatem ſummis ingenijs obeſſe,ne prouehantur 132
In Occaſionem 133
In ſubitum terrorem 134
In illaudata laudantes 135
In momentaneā felicitatem 136
Ex damno alterius vtilitas 137
Bonis auſpicijs incipiēdum 138
Nil reliqui 139
Malè parta,malè dilabūtur 140
Sēper pręſto eſſe infortunia 141
Remedia in arduo,mala in prono eſſe 142

HONOR.

Ex arduis perpetuū nomen 143
Ex literarum ſtudijs immortalitatem acquiri 144
Tumulus Ioannis Galeacij Vicecomitis,Primi Ducis Mediolanenſis 145
Optimus ciuis 146
Strenuorum immortale nomen 147
Nobiles,ac generoſi 148
Duodecim certamina Herculis 149
In nothos 151
Imparilitas 152
In deſciſcentes 153
Aemulatio impar 154
Albutij ad D.Alciatū ſuadentis vt &c. 155

PRINCEPS.

Princeps ſubditorum incolumitatem procurans 156
In Senatum boni Principis 157
Quod non capit Chriſtus,rapit Fiſcus 158
Opulentia tyranni paupertas ſubiectorum 159
Conſiliarij Principum 160
Principis clementia 161

RESPVBLICA.

Salus publica 162
Reſpublica liberata 163

VITA.

In vitam humanam 164
Aere quandoque ſalutem redimendam 165

MORS.

Cum Laruis non luctādum 166
De Morte,& Amore 167
In formoſam fato ptæreptā 168
In mortem præproperam 169
Terminus 170
Opulenti hæreditas 171

AMICITIA.

Amicitia etiam poſt mortem durans 172
Mutuum auxilium 173
Auxiliū nunquā deficiens 174
Gratiæ 175

HOSTILITAS.

In detractores 177
Inanis impetus 178
Aliquid mali, propter vicinum malum 179
In eum qui truculentia ſuorum perierit 180
Ἐχθρῶν, ἄδωρα δῶρα. In dona hoſtium 181
A minimis quoque timēdū 182
Obnoxia infirmitas 183
Vel poſt mortem formidoloſi 184

VINDICTA.

Iuſta vindicta 185
Iuſta vltio 186
Parem delinquentis, & ſuaſoris culpam eſſe 187
Alius peccat,alius plectitur 188
Inſani gladius 189

PAX.

Pax 190
Ex bello pax 191
Ex Pace vbertas 192

SCIENTIA.

Doctos Doctis obloqui nefas eſſe 193
Eloquentia,fortitudine præſtātior 194
Facundia difficilis 295
Antiquiſsima quæque cōmentitia 196
Inſignia Poëtarum 197
Muſicam Dijs curæ eſſe 198
Litera occidit: Spiritus viuificat 199
Dicta ſeptem ſapientum 220

IGNORANTIA.

Submouendā ignorantiam 202
Mentem,nō formam plus pollere 203
Diues indoctus 204

MATRIMONIVM.

In fidem vxoriam 205
Reuerentiā in matrimonio requiri 206
In fœcunditatem ſibijpſi damnoſam 207
Amor filiorum 208
Pietas filiorum in parentes 209
Mulieris famam, non formam vulgatam eſſe oportere 210
In pudoris ſtatuam 211
Nuptam contagioſo 213

ARBORES.

Cupreſſus 213
Aliud ibidem
Aliud ibidem
Quercus 214
Aliud ibidem
Salix 215

Abies 216
Picea 217
Cotonea 218
Hedera 220
Ilex 220
Malus medica 221
Buxus 222
Morus 223
Amygdalus 224
Laurus 225
Populus alba. 226

FINIS.

Lugduni,
Excudebat Mathias Bonhomme.

RARE 84-B
N 21052
7740
A35 INV.#
1551